

## Sveikiname su devintosiomis Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metinėmis!

### MŪSŲ KARTOS PAREIGA

Metai po metų vis toliau, lyg gražiausią jaunystę neša 1990 m. kovo 11-ąją - lietuvių tautos garbės ir visuotinio džiaugsmo dieną, kai vėl buvo atkurta mūsų Valstybės nepriklausomybė. Gal būt ta diena, tapusi tautos garbingos istorijos turtu, nežiūrint prabėgusių devynių metų, daugeliui mūsų vėl sukelia jaudinantį virpulį bei džiaugsmo ašaras. Tiesa, yra ir šiai datai abejingų, bet apie juos bent šiandien nekalbėkime. Visokie dabar esame. Ne laikas kaltas, kad leidome užgriūti rūpesčių bei abejonių naštai, o tikroms šventėms ir tikram džiaugsmui palikome tiek nedaug vietos.

Mane, Dievo ir žmonių valia tapusį vienu iš 124 Kovo 11-osios Akto signatarų, šiandieninis laikas verčia daug ką permąstyti, kritiškiau išnagrinėti tas priežastis, dėl kurių dabartinis gyvenimas daug kuo skiriasi nuo to, apie kurį svajojome Sąjūdžio, Tikėjimo ir Vilties metais. Skaudu, kad nepasisekė užkirsti kelią godumui, žiaurumui, susvetimėjimui, kad tautoje vis plačiau įsigali politinė ir socialinė atskirtis, kuri mus skaldo, silpnina ir daro lengvai pažeidžiamais.

Kovo 11-osios Aktas nė-

ra 2 ar 124 signatarų dovana. Tai pats gražiausias tautos troškimo, jos susitelkimo, pasiaukojimo bei ryžto rezultatas, atvėręs Lietuvai laisvės kelią. Tai pats geriausias įrodymas sau ir pasauliui, kad esame subrendusi tauta, galinti apsispręsti ir pasirinkti. Tai pats vertingiausias palikimas mūsų vaikams ir vėliau kitiems, pavyzdys būsimoms kartoms, kaip reikia siekti tikro valstybingumo, kaip reikia ginti Lietuvos garbę, kaip reikia išdrįsti tarti pasauliui: "Mes esame ir būsim."

Kovo 11-osios Aktas – tai ir išspėjimas, primenantis, kad Valstybės kūrimo negalima palikti saviėigai, lygiai taip pat, kaip ką tik pasodinto medžio ar apšėto lauko negalima palikti be globos – atšiaurių vėjų bei audrų išbandymui. Kiekvieną dieną ją turime kurti patys ir visi už ją esame atsakingi. Dėl nepadarytų ar ne taip padarytų darbų niekada negalėsime pasiteisinti ar apkaltinti kitų. Neturime teisės sakyti, kad esame pavargę ar nusivylę. Kitų žmonių, kurie padarytų mūsų darbus geriau, nebus – jų paprasčiausiai nėra. Juk kiekvienai kartai yra skirti ne tik savi džiaugsmas, bet ir savi

darbai, rūpesčiai bei išbandymai.

Visada pavasaris neša šviesą, naują viltį, naują gyvenybę ir naujus darbus. Prasminga, kad Kovo 11-oji taip pat yra pavasario pradžios diena, prikėlus tautą naujam gyvenimui. Kaip pabudęs medis žemėje randa jėgų, o saulėje – šilumą, taip ir mes atsiremame į savo pradžią – į savo tvirtybę. Jeigu buvome stiprūs tada, kodėl turėtume jaustis sugniuždyti šiandien? Graži Kovo 11-osios dienos šventė, kurioje visi lietuviai, gyvenantys čia – savo Tėvynės miestuose ir kaimuose, o taip Lenkijoje, Gudijoje ar Rusijoje esančiose mūsų etninės žemės bei tolimuose užjūrio kraštuose, turėtume vėl pasijusti lyg viena šeima. Nėra nereikalingų žmonių, kaip nėra ir mažų darbų, jei visos pastangos skiriamos savo kraštui, jo geresnei atečiai.

Sveikindamas visus savo tautiečius, "Dirvos" skaitytojus Kovo 11-osios proga, noriu išreikšti viltį, kad sugebėsime išlyginti kelius, kad niekam neteks palikti užmarties nuošalėje, o pradėti darbai ir savo tautai paskirti gyvenimai duos gražius vaisius.

Su giliausia pagarba ir



Japonijos žurnalistas Koichi Imaeda ir šio straipsnio autorius Lietuvos Respublikos Seimo plenarinių posėdžių salėje.

dėkingumu Jums už tautiškumo išsaugojimą, už parodytą dvasios tvirtybę.

Kovo 11-osios Akto  
signataras  
Dr. Leonas Milčius

## JIS IŠDAVĖ LIETUVĄ

"Dirvai" – iš Kauno

(Atsiliėpiant į A. Surblio  
straipsnį "Kauno dienoje")

Prof. Vytautas Nezgada

A. Surblio straipsnyje, "Ne toks velnias baisus, koki piešia", sausio pabaigoje išspausdintame dienraštyje "Kauno diena", Justas Paleckis apibūdinamas, kaip iškili asmenybė – talentingas žurnalistas ir rašytojas. Manau, jog būčiau neteisus sakydamas, kad J. Paleckis neturėjo žurnalistinių gabumų. Tačiau sugrižkime į 1940-tuosius ir paanalizuokime jo veiklą bei elgseną tuo kritišku mūsų tautai momentu, kai Lietuva buvo okupuota, panaudojant brutalią jėgą, o prieš pasaulį Stalinui reikėjo inscenizuoti savanorišką mūsų šalies įstojimą į Sovietų Sąjungos gretas. Tuomet liepos mėn. J. Paleckis kartu su A. Sniečkumi bei M. Šumausku buvo

pagrindiniai organizatoriai to "istorinio" tariamo Lietuvos Seimo posėdžio, įvykusio Kauno muzikiniame teatre, apsuptame sovietų tankų. Čia jėga buvo atvesdinti tuometinio Lietuvos Seimo nariai, kurie nespėjo pasitraukti į Vakarus arba pasislėpti.

Viskas vyko pagal iš anksto surežisuotą Maskvos scenarijų. Parvežti "Stalino saulės" į Maskvą 1940 m. liepos pabaigoje išvyko pasidavėlių delegacija, vadovaujama J. Paleckio. Kai kurie šios delegacijos nariai buvo suklaidinti. Stalinui tuomet labai reikėjo žmogaus intelektualo, kuris imtųsi atlikti šią nešvarią misiją. Už tai J. Paleckiui vėliau buvo atsilyginta aukštais postais ir visokeriopomis privilegijomis. Manau, jog J. Paleckis, kaip žurnalistas, aplankęs nemažai

šalių, tame tarpe ne kartą pabuvojęs toje jo pamėgtoje Sovietų Sąjungoje, negalėjo nežinoti apie Stalino vykdomą žiaurumo ir genocido politiką dar iki 1940-tųjų? Bet, matyt, egoizmas ir noras tapti vienu iš pirmųjų asmenų, noras matyti save "dideliu žmogumi" (ko jis labai troško), užtemdė protą ir padarė jį didžiojo teroristo vergu, lietuvių tautos genocido bendrininku. Ne paslaptis, kad J. Paleckis kartu su A. Sniečkumi pasirašinėjo sąrašus nieko nenusikaltusių – ne tik Lietuvos patriotų, bet ir paprastų žmonių, pasmerktų mirčiai bei tremčiai.

Daugelyje pasaulio valstybių tėvynės išdavimas laikomas didžiausiu nusikaltimu. Manau, kad J. Paleckio pasidavėliškas elgesys nusipelnė ne tik lietuvių tautos

pasmerkimo. Visi kiti jo "nuopelnai" žurnalistikoje ir publicistikoje negali kompensuoti šios išdavystės, susietos su egoistinėmis ambicijomis, savanaudiškumu, garbės troškimu.

Galima suprasti J. Paleckio sūnaus J.V. Paleckio ir jo bendražygių norą reabilituoti šį asmenį, netgi bandant jį pristatyti, kaip lietuvių tautos gynėją. J.V. Paleckio straipsnis "Tėvas – su knyga ir plunksna rankoje" išspausdintas "Kauno dienoje" 1999 sausio 22 ir 23 d. Juk tik tėvelio padėties dėka sūneliui

buvo atvertos visos durys studijuoti užsienyje ir dirbti kapitalistinių šalių ambasadose.

Jie šiuo metu vaizduoja esą dideli Lietuvos patriotai. Manau, kad nenustoję galioti patarlė, jog obuolys nuo obels toli nenusirita. Nemačiau, kad galima patikėti atsakingas pareigas valdžios struktūrose buvusių išdavikų (tame tarpe KGB agentų) vaikams. Nors vaikai ir neatsako už tėvų elgesį, manau, jog tėvynės išdavikų vaikams neturėtų būti patikimos aukštos pareigos valdžios struktūrose, Seime. Tuo labiau, kad jas jie pasiekė tik tėvėlių buvusių protekcijų ir pažinčių dėka, o ne sąžiningai užsitarnaudami.

### Šiame numeryje:

|                                               |        |
|-----------------------------------------------|--------|
| Japonijos žurnalisto įspūdžiai Lietuvoje      | 4-5 p. |
| Kaip sekėsi karaliaus dukrai Paguodai?        | 7 p.   |
| Politinių studijų savaitgalio atgarsiai       | 8 p.   |
| Poetas B. Auginas – apie reikšmingas sukaktis | 12 p.  |



# Girdėta iš Vilniaus

• **KOMISARO PRISIPAŽINIMAS.** Europos Komisijos komisaras, atsakingas už Europos Sąjungos užsienio politiką bei saugumą, Hansas van den Brukas, Briuselyje pietavęs su Šiaurės Atlanto asamblėjos parlamentarais, suabejojo, ar Baltijos šalys kada nors bus priimtos į NATO.

• **KONSTITUCINIO TEISMO SPRENDIMAS.** Kovo 4 d. Konstitucinis Teismas paskelbė, kad buvusių KGB darbuotojų dabartinę veiklą ribojantis įstatymas bei jo išgaliojimo įstatymas atitinka šalies Konstituciją. Konstitucinis Teismas nurodė, kad įstatyme numatyta Prezidento sudaroma trijų asmenų komisija, kuri spręstų, kam iš buvusių sovietinio saugumo kadrinių darbuotojų taikyti išimtis dabartinėje veikloje, viršija valstybės vadovo įgaliojimus. Seimas pažadėjo netrukus pataisyti šį įstatymą.

• **PREZIDENTAS RAGINA DIRBTI.** Kovo 5 d. įvykusiame Prezidento Valdo Adamkaus susitikime su Seimo Konservatorių frakcijos atstovais sutarta, kad valstybės vadovas susitiks su visais valdančiosios frakcijos nariais ir aptars aktualiausias šalies politinius bei ekonominius klausimus. Bus aptarti konkretūs valstybės valdymo ir aukščiausių šalies institucijų bendradarbiavimo klausimai. Jis nepritarė pasiūlymui surengti pirmalaikius Seimo rinkimus.

• **ATSISTATYDINIMAS.** Prezidentas V. Adamkus kovo 5 d. pasirašytu dekretu priėmė aplinkos ministro Algio Čapliko atsistatydinimą. "Turiu pareikšti, kad su dideliu apgailestavimu turėjau priimti šio ministro atsistatydinimo pareiškimą. Norėčiau nuoširdžiai padėkoti jam už darbą ministro poste, nes jis daug padarė, pertvarkydamas Aplinkos ministeriją ir tvarkingai prižiūrėdamas jam pavestą ūkį" - po susitikimo su A. Čapliku žurnalistams sakė V. Adamkus. A. Čapliką į Vyriausybę pasiūlė Lietuvos centro sąjunga praėjusią savaitę pareiškė negalinti likti Ministrų kabinete dėl valdančios konservatorių partijos raginimo centrismams pasitraukti.

• **Į AMERIKĄ.** Ministro Pirmininko Gedimino Vagnoriaus vizitas į JAV, planuotas ir atidėtas praėjusių metų lapkričio mėnesį, įvyks kovo 14-18 dienomis. Vašingtone numatomas Premjero susitikimas su JAV viceprezidentu Albert Gore bei kitais pareigūnais. Susitikimuose bus aptarti ekonominiai klausimai, kalbama apie Lietuvos narystę NATO. Kovo 2-9 dienomis Jungtinėse Valstijose lankėsi Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis.

• **PAVĖLUOTAS ATSIRIBOJIMAS.** Valdančiosios koalicijos partneriai krikščionys demokratai atsiribojo nuo konservatorių išpareigojimų pramonininkams ir pareiškė neprisiimti atsakomybės už tokių išpareigojimų sukeltus padarinius. Apie tai sakoma kovo 3 d. vakare Lietuvos krikščionių demokratų partijos (LKDP) valdybos pareiškimė.

• **RYŠIAI.** Lietuvoje viešintis Rusijos Federacijos kultūros ministras Vladimiras Jegorovas kovo 5 d. su Lietuvos kultūros ministru Sauliumi Šalteniu pasirašė abiejų šalių ministerijų bendradarbiavimo protokolą 1999-2000 metams. Numatyta bendradarbiauti rengiant meno parodas, Lietuvos ir Rusijos teatrų gastroles, skatinti saviveiklinių liaudies atlikėjų ir kolektyvų dalyvavimą tarptautiniuose festivaliuose Lietuvoje ir Rusijoje, keistis oficialiomis teatro, muzikos, bibliotekinių kystės specialistų ir kultūros veikėjų delegacijomis. V. Jegorovas teigė esąs patenkintas mokymo lygiu rusų mokyklose. Jis teigiamai įvertino ir tautinių mažumų padėtį Lietuvoje.

• **ŽADA TIK PARODYTI.** Vilniuje viešintis Rusijos kultūros ministras Vladimiras Jegorovas susitikime su Prezidentu V. Adamkumi pareiškė teigiamai vertinąs galimybę keiserius metus Lietuvoje rodyti Maskvoje laikomus Lietuvos istorijos dokumentus. Tarp jų būtų ir Didžiosios Lietuvos Kuni-gaikštystės istoriniai dokumentai, pirmiausia - Lietuvos Metrika. Tokia paroda, artėjant Lietuvos vardo pirmojo paminėjimo istoriniuose šaltiniuose tūkstantmečiui, galėtų būti parengta bendradarbiaujant kultūros ministerijoms. V. Jegorovas pasidžiaugė, kad Lietuvoje minimos rusų poeto Aleksandro Puškino 200-osios gimimo metinės. Jis sakė esąs sužavėtas Vilniaus Markučių priemestėje įkurtu A. Puškino muziejumi.

• **PAGYRIMAI.** Minske su darbo vizitu vakar apsilankęs Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas buvo pagirtas už sėkmingai vilkinamą sprendimą dėl radijo laidų Baltarusijai. Tačiau ministras nieko konkretaus neišgirdo apie atsiskaitymą už patiektą elektros energiją.

\* **KREPŠINIS.** Europos krepšinio lygos naujokas - Kauno "Žalgiris" pateko į šio labiausiai vertinamo žemyno turnyro ketvirtfinalį. Turkijos sostinėje žalgiriečiai žaidė antrašias aštuntfinalio rungtynes su šios šalies čempionais - vietos "Ulkee" krepšininkais. Varžybas 93:82 (48:38) laimėjo kauniečiai. Ketvirtfinalyje jie išmėgins jėgas su dar viena Turkijos komanda - "Efes Pilzen". (Pagal Eltos pranešimus)

## Tarptautinių įvykių apžvalga



Algirdas Pužauskas

Amerika yra ekonominė ir karinė pasaulio galybė. Tačiau kartu su jos ekonomine galia žengia ir itin stipri jos kultūrinė įtaka. Tai mato me ne tik Naujajame pasaulyje, bet ir senojoje Europoje. Kaimyninė Kanada federaliniame parlamente pastaruoju metu svarstė įstatymą, kuriuo bandoma rimtai pasipriešinti Amerikos įtakai. Siekiama apriboti amerikietiško žurnalų monopolį. Dar 1956 metais Kanada bandė apriboti "Readers Digest" ir "Time" žurnalų įtaką, ypač jų spausdinamus komercinius skelbimus. Tuomet vykę svarstymai atskleidė, kad Kanados vyriausybei ne tiek rūpėjo vietinių leidyklų nuostoliai, kiek kanadiškojo savitumo išlaikymas. Buvęs liberalų partijos premjeras Lester Pearson bene pirmasis pavartojo žodžius "kultūrinis imperializmas".

Šiuo metu Kanadoje svarstomas įstatymas "C-55" numato užsienio žurnalams specialius mokesčius, nes bijoma, kad tuose žurnaluose iš Kanados reklamų skelbėjų atimama apie 40 procentų vietos. Vyriausybėje kovai prieš žurnalus vadovauja kultūros ministrė Sheila Copps. Dėl tos kovos kai kuriuose Amerikos žurnaluose išspausdinti ministrę puolan-

## KULTŪRINIS IMPERIALIZMAS

tys straipsniai. "Sports Illustrated" žurnalas apskundė Kanadą Pasaulio prekybos organizacijoje, kuri nusprendė, kad specialūs muitai ir suvaržymai nesiderina su laisvosios prekybos taisyklėmis.

Išidėmėtina, kad Kanados politinės partijos sutaria dėl Amerikos spaudos kenksmingumo kanadietiškai rinkai. Net ir dažnai Ottavai prieštaraujantys Kvebeko prancūzai tvirtina, kad reikia išlaikyti skirtingus Kanados bruožus, neleisti kaimynams nutautinti Kanados gyventojų, paversti jų "amerikonais". Juk ir prancūzai Kvebeke savo veiklą grindžia tais pačiais - išlikimo principais.

Didžiausią kultūrinę įtaką pasaulyje turi ne žurnalai, bet galingasis "Hollywood". Prancūzijos kultūros ministrė Catherine Trautmann padidino filmų gamintojams skirtą paramą, nes žymiai sumažėjo prancūziškų filmų gamyba ir jų populiarumas. Pernai vietinių studijų filmų žiūrėti ėjo tik 27 procentai kino teatrų lankytojų. Vokietijos filmų pramonė skelbė, kad jos filmų rinka tepatraukė tik 10 proc. žiūrovų. Padėtis Anglijoje - mažai kuo geresnė, 1997 metais jos kino filmų gamintojai valdė apie 27% visos rinkos, o pernai šis skaičius sumažėjo perpus. Mažėja ir kino teatrų skaičius, juos lanko vis mažiau žiūrovų.

Amerikoje reikalai klostosi priešingai. "Variety" žurnalo duomenimis, pastaruoju metu žmonės noriai lankė kino teatrus. Jų skaičius išaugo net 17%. Pasaulyje populiariausių filmų sąrašė iš 40 net

39 buvo pagaminti Amerikoje. Filmų gamintojai gavo milijardus dolerių pelno.

"National Geographic" žurnalo leidėjai paskelbė, kad šiemet jis bus spausdinamas prancūzų, vokiečių ir lenkų kalbomis. Ispaniškai jis jau leidžiamas. Vyksta pasitarimai dėl šio populiaraus žurnalo spausdinimo japonų, italų, hebrajų, graikų ir portugalų kalbomis.

Kovo 21 d. įvyks metinis filmų pramonės garbės žymenų, vadinamųjų "Oskarų" įteikimas. Šiais metais "Oskarą" už viso gyvenimo kūrį numatyta įteikti 89 metų režisieriui Elia Kazan, sukūrusiam pagarsėjusius filmus: "On the Waterfront", "East of Eden", "A Streetcar Named Desire" ir kt. Šio žymens įteikimas gali būti susijęs ir su režisieriaus politine praeimi: E. Kazan su kitais Hollywood darbuotojais jaunystėje priklausė komunistų partijai. Kai Kongresas pradėjo svarstyti Atstovų rūmų komitete antiamerikinę veiklą, to komiteto pirmininkas McCarthy apklausė daug scenarijų kūrėjų ir filmų direktorių. Daug kas nukentėjo. Šie filmų pramonės darbuotojai dabar skelbia, kad juos išdavė Elia Kazan. Beje, jis pats tai pripažino ir savo autobiografijoje, kurioje sakosi, jog taip pasielgtų ir kitą kartą, išvardindamas savo šalies priešus. Nukentėjusieji asmenys bando surengti E. Kazan "tylą" priėmimą žymenų įteikimo vakare. Platinami skelbimai, kuriuose raginama, kad šio renginio dalyviai neatsistotų ir neplotų, kai žymenį gaus E. Kazan.

## Keliais sakiniiais

• Komunistinė Kinija nutraukė diplomatinis ryšius su Makedonija, kuri užmezgė diplomatinis ryšius su Taivaniu. Be to, Kinija veto Jungtinių Tautų Saugumo tarybos rezoliuciją, kuri nutarė pratęsti JT taikos palaikymo kariuomenės buvimą Makedonijoje. Kinijos vyriausybė dar tik penktą sykį panaudojo savo veto teisę. Rusijos ambasadorius Jungtinėse Tautose susilaikė nuo balsavimo. Makedonijoje jau yra NATO kareivių, pasiųstų ten pagal ankstyvesnes JT rezoliucijas.

• JAV Senato biudžeto komitete kilo pasiūlymų padidinti valstybės lėšas švietimui. Beveik kiekvienas politikas kalba apie švietimą, jau-

nimo nusikaltimus ir panašius rūpesčius. Teismas privertė Covington (Kentucky valstijoje) švietimo tarybą sugrąžinti į gimnazijos garbės moksleivių sąrašą dvi mergaites: vieną 17, kitą 18 metų amžiaus. Jos iš garbės sąrašo buvo išbrauktos, nes abi buvo nėščios. Į teismą dėl jų kreipėsi Amerikos piliečių teisių sąjunga.

• Prezidentas B. Clinton kreipėsi į Kongresą, prašydamas padidinti dirbančių moterų atlyginimus. Jis sakė, kad už tą patį darbą vyro alga yra ketvirtadaliu didesnė už moters. Kaip žinoma, panašų įstatymą buvo pateikęs prezidentas J.F. Kennedy, bet praktiškai padėtis liko ta pati.

• Filipinai paminėjo savo

laisvės ir nepriklausomybės 100 metų sukaktį. Filipiniečiai klausėsi politikų kalbų apie tai, kaip buvo laimėtas karas prieš JAV. Amerikoje tuo metu šis karas buvo laikomas vietinių pasipriešinimu teisėtai JAV valdžiai.

• Austrijos Alpėse sniego griūtis užvertė vieną kaimą. Žuvo net 35 žmonės. Padaryta daug žalos pastatams, išlaužyta daug medžių.

• Indija ir Pakistanas - naujosios atominės galybės - pradėjo tartis dėl taikos išsaugojimo. Pakistane apsilankė Indijos prezidentas. Jis pabrėžė, kad abi šalys negali pakeisti geografijos, tačiau gali paveikti istoriją. Žadama

(Nukelta į 3 p.)



LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS  
**DIRVA**  
TEL. (216) 531-8150  
FAX. 216 531-8428  
e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191  
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER  
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA  
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirmą klase – \$58. Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

## Redakcijos skiltis

### Išsivadavimas

Pasitinkant devintąsias Lietuvos nepriklausomybės atstatymo metines, būtina įvertinti, kiek padaryta, siekiant ne tik politinio, bet ir ūkinio savarankiškumo. Niekas nekreips didesnio dėmesio į politinius pareiškimus tokios valstybės, kuri neturi tvarkingai veikiančio ūkio ir negali savarankiškai išspręsti savo socialinių problemų. Nė viena iš iki šiol buvusių (nedrįstu rašyti: "dirbusių") vyriausybių šių uždavinių išspręsti nesugebėjo.

Dabar jau nebegalima visko pateisinti sovietiniu palikimu. Žinoma, kad to palikimo atgarsiai dar ilgai bus jaučiami, tačiau jau pats laikas parodyti, ką per šį laiką patiems pavyko padaryti. Nieko nebeįtikinsi, tik kaltindamas anksčiau valdžiusias partijas. Reikia atsakyti, kaip sprendžiamas svarbiausias uždavinys – aprūpinti darbu visus darbingus valstybės gyventojus. Aiškinimas, kad valstybės aparatas neturi rūpintis kiekvienu gyventoju, nes gyventojai privalo patys pasirūpinti savimi, rodo, ne ką kitą, kaip norą išsisukti nuo atsakymo. Jeigu kiekvienas turi tik rūpintis savimi, tai kam tada iš viso reikalingos valstybinės struktūros?

Girdime pasiteisinimus, kad Lietuva turi gana atšiaurius kaimynus, kurie neretai iškrečia piktus pokštus. Tačiau tie kaimynai – seniai žinomi. Naivu tikėtis, kad vieną gražią dieną jie ims elgtis, lyg pavyzdingi mokinukai ar kilmingi džentelmenai. Argi tokia jau didelė staigmena, kad Rusija nesilaiko prekybinių sutarčių, kad ji, nesiskaitydama su jokia ūkine logika, bando šantažuoti kuo nors neįtikusį kaimyną? Gal tas kaimynas neįtinka vien tuo, kad jis yra: būtų geriau, kad jo visai nebūtų. Apie tai atvirai samprotauja ne vienas Rusijos politikierius. O kai tokių asmenų rankose yra žaliavų tiekimo šaltiniai, nebereikia turėti daug proto, kad pridarytum žalos kaimynui.

Apie tai ryškiai liudija paskutinis pavyzdys, kai buvo nutrauktas naftos tiekimas Mažeikių gamyklai. Juk čia ne kas kita, kaip 1990-ųjų "blokados" kartojimas. Jei neveikianti gamykla kasdien atneša apie ketvirtį milijono dolerių nuostolio, tai kokį nuostolį patiria valstybės biudžetas tik per 10 dienų? Prie jo dar pridėkime pajamas, kurios būtų gautos, gamyklai dirbant. Suprantama, kad sutarčių laužymas daro žalą ir antrai pusė. Tačiau ten apie pasekmes niekada negalvojama. Padėčiai pablogėjus, bus galima vėl pagrasinti Vakarais: "Nors mūsų raketos – aprūdijusios, bet jos tebėra." Ir vėl atsivers stambiųjų bankų durys, vėl bus skirta eilinė paskola. Nesvarbu, kad dar niekas nėra matęs, kaip ta valstybė sugrąžina skolas.

Gyvenant tokioje apsuptyje, lieka tik viena išeitis – pasikliauti savo jėgomis. Per tuos devynis metus buvo galima itin kruopščiai išnagrinėti, kokias vystymosi galimybes turi kiekviena ūkio šaka ir sujungti jas į bendrą valstybės raidos strategiją. Lietuva turi pakankamai gerų specialistų, kurie tai galėjo padaryti. Bet ilgalaikės programos iki šiol nėra, valstybė vis dar gyvena vienadienėmis nuotaikomis, kai posakis "pasirūpink pats savimi" veda į nesusikalbėjimą ir sumaištį.

Kiekvienas, besilankantis Lietuvoje, pastebi, kokią pažangą padarė prekyba. Tačiau prekyba negali ilgai gyvuoti be gamybos. Valstybė negali gyvuoti iš mokesčių, surenkamų už tai, kas įvežama arba pravežama. Policijos areštinės neišmaitins visų, neturinčių darbo. Niekur nėra stebuklingo investuotojo, kuris sukurtų tiek darbo vietų, kad visiems užtektų. Svetimas investuotojas, nesvarbu, iš kur jis bebūtų, kitos valstybės rūpesčiais niekada nesišdomės. Reikia kalbėti ne apie atsistatydinimus, naujus rinkimus ir partijų norus valdyti, o apie tautos susitelkimą.



Juozas Žygas

Bent pusėtinai žinantys Lietuvos istoriją, turėtų suvokti, kad glaudūs santykiai su lenkais dar niekuomet nieko gero nedavė. Deja, tie, kurie Lietuvos užsienio politikai vadovauja, atrodo, kad istorijos patirties nežino! O turėtų žinoti, kad į visokius jiems besilankstančius, lenkai tebežiūri kaip į durininkus ar kelnerius. Lenkų tarpe dar tebėra gajai pažiūra, kad lietuviai – muzikų tauta. O kiekvienas, jiems besilankstantis, tą jų požiūrį tik patvirtina!

Spaudoje yra tekę ne vieną sykį matyti nuotraukas, kaip Lietuvos ministrai, vice-ministrai ar Užsienio reikalų ministerijos pareigūnai, sveikindamiesi su užsienio svečiais, žemai nusilenkia, o svečiai ... tiesiai stovi. Manychiau, kad diplomatai turėtų gerai išsąmoninti elgesio ir manierų kursą. Santykiuose su vakariečiais negalima taikyti tų pačių elgesio taisyklių, kurių buvo laikomasi, kai į Maskvą būdavo važiuojama su kumpiais, dešromis ir degtine.

Kol prezidentu buvo A. Brazauskas, tai jis gana dažnai apie Lietuvos įvaizdį kalbėjo. Dabar net ir to nebėra. Paskutiniu metu Lietuvos valdžios sluoksniai rodo labai didelį dėmesį Lietuvos lenkams (teisingiau pasakius,

daugiau rūpintis gyventojų gerove. Po keletos konfliktų dėl Kašmyro provincijos nutarta stiprinti draugiškus ryšius.

• Derybos dėl albanų apgyventos Kosovo teritorijos, priklausančios Serbijai, atidėtos iki kovo 15 d. Matyt, iki to laiko serbai stiprins savo karines jėgas, o albanai ginklus bandys gauti kontrabandos keliais.

• Turkija apkaltino kurdų tautos sukilėlių vadą A. Ocalan tėvynės išdavimu. Jo laukia mirties bausmė. Kurdų darbininkų partijos vadas buvo sugautas Kenijoje, Nairobi mieste, kur jį buvo priglaidęs Graikijos ambasadorius, vėliau perdavęs svečią Turkijos saugumui. Graikijoje po to atsistatydino trys ministrai. Kurdai sukilo visoje Europoje. Jie puolė diplomatinės at-

## ANT PALINKUSIO KARKLO VISOS OŽKOS LIPA

sulenkėjusiems lietuviams). Prezidentas V. Adamkus pareiškė, kad jis nepasirašys jokių įstatymų, kurie siaurintų lenkų teises Lietuvoje, tačiau beveik nekreipia dėmesio, kuomet iškyla pavojus Punksko lietuviams. "Tėviškės žiburiuose pernai, gruodžio 1 d. buvo rašoma: "Dabar išgyvename momentą, kai Lietuva (prezidentas, premjeras, Seimo pirmininkas) gerų santykių su Lenkija vardan atsiskakė paskiausios Lietuvos – Lenkijos tarpparlamentinės grupės posėdyje iškelti klausimą dėl Lenkijos pasienio policijos užkardos įkurdinimo Punksko miestelyje. Mūsų žiniomis, tai ne lenkų karinis būtinumas, o žingsnis, nukreiptas prieš lietuvių bendruomenę".

Elta gruodžio 9 d. pranešė: "Punksko lietuviai šaukiasi pagalbos. – Lenkijos administracijos ketinimas įkurdinti Punske pasienio apsaugos užkardą – rimta grėsmė lietuvių šiam kaimyninėms valstybės kampelyje, teigiama penkių Lenkijos lietuvių organizacijų vadovų pasirašytame "Pro memoria" Lietuvos Respublikos Prezidentui, Seimo Pirmininkui ir Ministrui Pirmininkui. Lietuvos vadovų prašoma rasti būdus suderinti abiejų valstybių interesus, padėti išspręsti Punksko lietuvių išlikimo problemą."

Lenkijos savaitraštis pritaria Punksko lietuvių priekaištams. Varšuva, va-

sario 3 d. "(BNS) - Populiarus Lenkijos savaitraštis pritaria Punksko lietuvių protestui dėl pasienio užkardos įkūrimo Lenkijos Punksko miestelyje".

Lenkijos žmogaus teisių gynėjas stoja lietuvių pusėn. "Varšuva, vasario 8 d. "(BNS) – Lenkijos žmogaus teisių atstovas Adam Zielinski apskundė Bialystoko administraciniam teismui Lenkijos vyriausybės sprendimą perduoti pasieniečiams pusę Punksko sveikatos centro".

Lenkijos žurnalas gina "kovojančią Punkską" "Varšuva, vasario 12 d." (BNS) – Lenkijos visuomeninis kultūrinis žurnalas "Nowe kontrasty" kritikuoja Lenkijos valdžią ir gina lietuvių tikslus, paskelbęs didelį straipsnį "Kovojojančias Punkskas".

Praėjusį savaitgalį viešdamas Vilniuje, A. Kwasniewski pareiškė, kad "užkarda turi būti iškelta iš Punksko".

Pacitavau tik kelias ištraukas iš Lenkijos spaudos pasisakymų. Jų buvo žymiai daugiau. O iš Lietuvos valdžios sluoksnių visai nieko negirdėti. Tad iš nereikia stebėtis, kad Vilnijos lenkai garsiai pasauliui apie savo "skriaudas" skelbia. Jų keliamą triukšmą pertraukia garsūs žydų kaltinimai visai lietuvių tautai! Lietuviams tylint, ir A. Kwasniewski savo pažadą atšaukė!

## Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

stovybes ir įstaigas. Izraelio konsulate Berlyne sargybiniai nušovė tris kurdus. Muštynėse su protestuojančiais sužeisti 43 kurdai ir 27 policininkai.

• JAV prezidentas pasiūlė Kongresui padidinti kareivių algas. Su šiuo pasiūlymu tuoj sutiko Senatas, dar padidinęs prezidento prašomą sumą. Nuo sausio 1 d. valstybės aktyviojoje karinėje tarnyboje esančių 1.4 mln. kariškių algos padidės 4.8%. Bus pakeltos veteranų pensijos ir švietimo priedai studijuojantiems.

• Po kelių mėnesių pertraukos vėl prasidėjo Etiopijos ir Eritrėjos karo veiksmai net penkiuose frontuose. Juose aktyviai dalyvauja Etiopijos aviacijos pajėgos. Erit-

rėja savo karinės aviacijos neturi.

• Amerikos ir Britanijos lėktuvai daužė Irako priešlėktuvinės gynybos pozicijas, radarų stotis. Jungtinėse Tautose Irakas skundėsi dėl agresorių daromų nuostolių. Neoficialūs šaltiniai praneša, kad Irako diplomatai ieško išeities iš dabartinės padėties. Spėjama, kad vėl bus įleisti Jungtinių Tautų inspektoriai, kurie ieškos Irake paslėptų biologinių ir cheminių ginklų.

• Indonezijos Ambono mieste toliau vyksta kovos tarp musulmonų ir krikščionių. Sudeginta apie 20 maldos namų. Žuvo 24 žmonės.

• Brazilijos ir Argentinos prezidentai tarėsi, kaip išgelbėti "Mercosur" – bendros keturių šalių laisvos rinkos organizaciją.



# ŠIRDIS SUGRĮŽTA Į LIETUVĄ

Apie būsimą susitikimą Seimo rūmuose su Lietuvos bičiuliu, Japonijos žurnalistu Koichi Imaeda jau rašiau šiemet, penktajame "Dirvos" numeryje, straipsnyje "Japonai vis dar žavisi Lietuva". Pirmiausia žurnalistus iš Japonijos priėmė Seimo Pirmininkas V. Landsbergis. Kaip pasakė jo sekretorė, susitikimas turėtų trukti neilgai, gal 20 minučių. Tačiau kalbėjosi jie net pusantros valandos.

Tik vėliau, kai porą dienų pabendrauvau su Koichi Imaeda, supratau, kodėl jų pokalbis su Seimo Pirmininku buvo toks ilgas. K. Imaeda – žurnalistas, kuris nori išgirsti, suprasti ir pasakyti viską, kuris niekada nenuslysta žinių paviršiumi ir nepasitenkina pigia sensacija.

Išėjęs į Seimo plenarinių posėdžių salę, kurioje jau dirbo Japonijos žurnalistai, nustebau – ir ką čia joje, visiškai tuščioje, taip ilgai galima filmuoti. Bet kuriamam dokumentiniam filmui "Širdis sugrįžta į Lietuvą", matyt, yra svarbi kiekviena aplinkos detalė, jungianti tragiškuosius 1991-uosius ir dabartinius, ramesnio darbo metus, anų ir šiandieninių laikų politikus, eilinius žmones. Žvelgiau į prieš aštuonerius metus toje pačioje salėje darytas nuotraukas, į tuometinių Aukščiausios Tarybos deputatų gal net per daug rimtus veidus, ir viskas atrodė taip toli. Lyg net netikra, kaip ir tos per petį permestos dujokaukės arba ant kėdžių paliktos striukės. Dabar, jau praėjus keliolikai dienų nuo paskutiniojo susitikimo, galvoju, kaip mažai mes patys prisimename ir nepakankamai įvertiname savo išgyvenimus, per mažai į juos atsiremiamė, kad suvoktume šiandienos, o juo labiau ryt-dienos prasmę, esamų ir būsimų darbų tikrąją vertę.

*Dr. Leonas Milčius*

Koichi Imaeda sakė:

– Būtų tik pusė darbo, jei aš žmonėms rodyčiau tik tuo metu užfiksuotus įvykius, jei kalbėčiau tik apie tai, kas vyksta. Norėdamas darbą užbaigti, turiu vėl ir vėl sugrįžti į tas pačias vietas, pažūrėti kas ir kaip pasikeitė, kas atsitiko su tuo metu sutiktais žmonėmis, kaip jie patys vertina buvusių ir esamų įvykius. Tik tokiu būdu galima pasimokyti iš istorijos ir suprasti tautas.

Ir jis yra teisingas. Gaila, bet mes patys per greitai pamirštame žmones ir pradėtus jų darbus. Jau nesisitebime, kaip greitai iš kažkur atsiranda ir prisitaiko nauji asmenys. Į priekį išsiveržęs savanaudiškumas, egoizmas ir suktumas dabar kažkodėl vadinamas laisva iniciatyva. Tik vis stebimės, kodėl žmonėse tiek mažai liko optimizmo, pasitikėjimo, vilties ir noro dirbti gražiai visų žmonių ateičiai. Šiandien ne vienas pasako: "O kad mes dabar turėtume tiek entuziazmo, tiek pasitikėjimo, kaip tada – Sąjūdžio ir nepriklausomybės atgavimo laikais. Kalnus galėtume nuversti, o ne kokią nors "reformą" užbaigti ar į Europos Sąjungą įstoti. Niekas negalėtų pasipriešinti mūsų siekiams, kaip negalėjo tada. Kada ir kodėl taip pasikeitėme?"

Į tą klausimą bandė rasti atsakymą ir Koichi Imaeda. Neramiais 1991 metais daug žmonių prie Aukščiausios Tarybos nešė ir metė turėtus sovietinius dokumentus, komunistinę propagandinę literatūrą, sovietinių vadų portretus. Vėliau vinimis juos kalė prie pastatytų rąstų – XX amžiaus pabaigos gėdos stulpų. Šimtai vaikų piešė Lietuvos laisvę, jos gynimą, pasi-

priešinimą smurtui. Savo piešinius jie kabino ant barikadų. Kur šiandien tie žmonės, kurie atsisakė dokumentų, ką jie šiandien mąsto? Ką apie tai galvoja dabar jau užaugę – tada piešusieji laisvę vaikai? Mes tuo jau nesidomime, o Koichi Imaeda jų ieško ir rado! Jo svajonė – kad dabartiniai penkiolikmečiai ir aštuoniolikmečiai vėl nupieštų Laisvę. O tada būtų galima ir parodą surengti – buvusių piešinių ir dabartinių.

Šiemet apie 1991 metų Sausio 13-ąją daugeliui žmonių priminė Seimo rūmuose šio Japonijos žurnalistu surengta nuotraukų paroda. Jaudinančiai įdomu buvo stebėti parodą lankančius žmones, klausytis jų išpuodžių ir prisimimų. Įsiminė pokalbio nuogirda:

– Aš prisimenu tą fotografą. Dar liečiau, kad neitų taip arti prie tų tankų. Toks jaunas buvo... Kaip ir nebijoj fotografuoti.

Baimė ir atsargumas – tokie natūralūs jausmai eiliniam žmogui, yra dažnai negalimi politinių įvykių fotografui. Tą pačią dieną Koichi Imaeda padovanojo man vieną iš savo knygų – foto darbų albumą "Kinija 1989.5.25 - 6.8". Jame atvaizduota tais metais įvykusi kinų studentų demonstracija ir jos tragiška baigtis Tian Menio aikštėje.

Tai buvo raktas į daug klausimų: kodėl japonų žurnalistas buvo čia 1991 metais, kodėl jis buvo toks drąsus, kodėl Aukščiausioje Taryboje klausė, ką mes darysime, jei mus puls? Todėl, kad jis savo jaunomis akimis matė, ką gali padaryti totalitarinis komunistinis režimas. Todėl, kad jis matė, kaip gali būti palaidojama demokratija. Tada, Kinijos sostinėje,

*(Nukelta į 5 p.)*

## PASAU LIS IR LIETUVA

**\* APIE "ATVIRAS" DURIS.** Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus tikisi, jog per ateinančius 4 metus Lietuva pasieks svarbiausius užsienio politikos tikslus – taps NATO ir ES nare. Pasak Valdo Adamkaus, Lietuva jau pavargo nuo "atvirų durų politikos", kuri liks tuščia fraze, jeigu NATO neišdėstys savo planų ateinančiam dešimtmečiui. (REUTERS)

**\* LIETUVA-RUSIJA.** Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus teigia, kad Lietuvos – Rusijos santykiai yra geri ir galėtų būti dinamiškesni. Tačiau tam trukdo Lietuvos premjero vizito į Maskvą nuolatinis atidėliojimas. Daugelį klausimų derėtų išspręsti iki būsimų Rusijos Dūmos rinkimų, numatytų gruodžio mėnesį. To nepadarius, jie gali likti neišspręsti dar keletą metų. Adamkus mano, kad tarpvalstybiniais santykiams padėtų jo susitikimas su Borisu Jelcinu. (INTERFAX)

**\* SAJUNGA.** Nepriklausomų Valstybių Sandraugos (NVS) "keturių sąjunga", kuriai priklauso Rusija, Baltarusija, Kazachstanas ir Kirgizija, penktadienį į savo gretas priėmė ir Tadžikistaną. Penkių valstybių vadovai pasirašė susitarimą dėl mityų sąjungos ir vieningos ekonominės erdvės. Tikimasi, kad susitarimas leis suvienyti galimybes, sprendžiant ekonomines ir socialines problemas. (ITAR-TASS)

**\* "ŠEIMININKAI".** Šių metų vasarą AB "LUKOIL-Kaliningradmorneftj" numato pradėti siurbti naftą iš telkinio D-6. Projekto darbus ketinama vykdyti 15 metų. Numatoma, kad iš telkinio D-6 iš viso bus išgauta 10 milijonų tonų naftos. (Šis telkinys yra Neringos pusiasalyje – Rusijos valdomoje jo dalyje, visai šalia Nidos-red.) (BNS)

**\* RAUDONASIS FAŠIZMAS.** Minsko centre įvyko antifašistinės eitynės ir mitingas. Juos surengė Baltarusijos opozicijos šalininkai. Opozicija nutarė protestuoti prieš fašizmo plitimą. Vasario pradžioje Baltarusijos sostinės centre Rusijos nacionalinės vienybės aktyvistai žiauriai sumušė "Charitijos-97" atstovus. Demonstrantai nešė plakatus: "Rusijos fašizmui Baltarusijoje – ne!", "Lukašenka turi atsistatydinti!". Opozicijos vadovai Varšuvoje aptarė pasiruošimo prezidento rinkimams planą. Fašistuojantys jaunuoliai užpuolė ir nusiaubė Baltarusijos liaudies fronto būstinę Gardine. (Bela-PAN, ITAR - TASS)

**\* DANIJOS PASIŪLYMAS.** Balandžio mėnesį įvyksiančiame NATO viršūnių susitikime, skirtame sąjungos 50-mečiui, Danija ketina pateikti pasiūlymą dėl valstybių – NATO partnerių. Šios šalys nėra visateisės NATO narės, tačiau bendradarbiauja su šia gynybos organizacija. Danijos nuomone, Estijai, Latvijai ir Lietuvai reikia suteikti galimybę dalyvauti, planuojant tas NATO operacijas, į kurias jos siunčia savo kareivius. Baltijos valstybės taip pat turėtų dalyvauti, priimant karinius sprendimus, prieš siųsdamos savo kareivius vykdyti užduočių pavojinguose regionuose. (ETA)

**\* KRITIKA.** NVS vykdančysis sekretorius Borisas Berezovskis agentūros Interfax patalpose surengtoje spaudos konferencijoje Jevgenijaus Primakovo vadovaujamos vyriausybės vykdomą kursą pavadino "kolosaliai pavojingu". B. Berezovskis teigė, kad J. Primakovas mėgina paimti visų lygių valdžią, nori kontroliuoti Valstybės Dūmą, gubernatorių, prezidento aplinką, slaptąsias tarnybas ir žiniasklaidą. Jo kabinetas nesugeba išvesti Rusijos iš sunkios krizės. B. Berezovskis mano, kad tarp B. Jelcino ir J. Primakovo nėra tiesioginės priešpriešos, tačiau jie nesutaria, kuriuo keliu turi toliau žengti Rusija. (INTERFAX)

**\* ATSAKYMAS Į KRITIKĄ.** Rusijos prezidento Borisso Jelcino sprendimu, Borisas Berezovskis atleistas iš NVS vykdančiojo sekretoriaus pareigų. Atleidimo motyvai: nuolatinis NVS sekretoriaus įgaliojimų viršijimas, NVS valstybių vadovų tarybos pavedimų nevykdymas. (ITAR-TASS)

**\* DERYBOS.** Vyriausiasis Tarptautinio Valiutos fondo (TVF) ekonomistas M. Musa neoficialiai žurnalistams pareiškė, kad tarp TVF ir Rusijos tebėra esminių nesutarimų, kad Rusijos vadovybė pozicijas netgi nutolino ir jai tikėtis kreditų suteikimo lengvesnėmis sąlygomis neverta. Jeigu TVF kreditų neskirs, RF turės metų skolas grąžinti Centrinio banko ištekliais sąskaita ir riboti išlaidas. Derybų su TVF vadovas pirmasis vicepremjeras Jurijus Masliukovas teigia, kad derybų su TVF nutraukimas Rusijai reikštų visapusišką, gilų sukrėtimą. Rusija darys viską, kad derybos nenutrūktų. (ITAR-TASS)

**\* ANTI-NATO.** Rusijos Dūmos pirmininkas Genadijus Seleznievas teigia: Rusija yra pasiruošusi suteikti pačias patikimiausias saugumo garantijas Baltijos valstybėms, Rytų, Vidurio, Pietų Europos šalims. Rusija neatsisako bendradarbiavimo su NATO, jeigu tikrai atsižvelgiama į strateginius jos interesus. Rusijos vyriausybė raginama įspėti Lenkijos vyriausybę, kad ši nesikištų į Baltarusijos vidaus reikalus, remdama "neteisėtą politinę struktūrą". (INTERFAX)



Japonijos žurnalistai Lietuvos Seimo rūmuose. Nuotraukoje matome Koichi Imaedos darbų, skirtų 1991 metų sausio 13-ajai, parodą.

*L. Milčiaus nuotr.*



(Atkelta iš 4 p.)

## ŠIRDIS SUGRIŽTA Į LIETUVĄ

šurpus susidorojimo su demonstrantais pradžioje jis bandė skaičiuoti jo akyse žuvusius: 20, 30, 50... Vėliau negalėjo suskaičiuoti, nes jų buvo keli tūkstančiai – nušautų ir sutraiškytų tankais jaunų kinų studentų. Prisimindamas tuos vaizdus, jis tikroviškiau ir tiksliau negu mes, tada galėjo įsivaizduoti ir mūsų Nepriklausomybės baigtį. Vėliau jis pasakė:

– Jūs net neįvertinate, kiek daug pasiekėte! Pas jus gali vystytis demokratija. Jūs galite ne baimėje, o laisvėje gyventi. Kitur taip dar nėra.

Prieš išvykdamas iš Lietuvos, Koichi Imaeda lankėsi Kaune, viešėjo manajame Raudondvaryje. Man yra tekę ne vienam užsienio svečiui aiškinti apie Kauną, supažindinti su jo istorija, parodyti senamiestį ir žymesnes vietas. Bet retai kas taip giliai stengdavosi suprasti, įsigilinti į kiekvieną istorijos žymę. Kauno pilies liekanos, vis dar nesuremontuota Šv. Jurgio ir

plytų raudonių deganti Vytauto bažnyčia, Perkūno namai, žiemos danguje ištirpstanti Rotušė traukė japonų fotografo dėmesį. O senosios Keramikos muziejaus sienos buvo ne tik fotografuojamos, bet vos ne kiekviena plyta iščiupinėta, stengiantis suprasti, iš ko padarytos senosios plytos. Kodėl jos tokios stiprios? Kodėl atnaujinant šio pastato rūšį įmūrytos neseniai pagamintos plytos jau trupa ir eizėja?

Trumpa ir šalta žiemos diena daug ko nebeleido pamatyti. Ateičiai liko ne tik Kauno, bet ir visos Lietuvos pasididžiavimas – M. K. Čiurlionio dailės muziejus, nepakartojamas A. Žmuidzinaučiaus kūrinių ir rinkinių muziejus, daug kitų lietuvių tautos istoriją bei kultūrą įprasminančių vietų Kaune.

Tačiau visa tai pamatyti sutrukdė ne tik trumpa diena, bet ir paties fotografo noras pasikalbėti su kuo daugiau žmonių. Jėzuitų gimnazijos

bibliotekoje, Senajame Rotušės pašte, antikvariate visur buvo kalbinami net atsitiktinai sutikti žmonės. Nesvarbu, kas jie bebūtų – Vytauto Didžiojo universiteto studentai ar Kauno rajono laikraščio "Tėviškės žinių" darbuotojai, ar šiaip praeiviai – visi žmonės jam buvo įdomūs ir reikalingi. Kai bandžiau atsiprašyti, kad dar labai daug kas liko nepamatyta, Koichi Imaeda pasakė, kad pastatai ir muziejai niekur nedings, o tų žmonių gali ir nesusitikti.

Daug vėliau, aiškinantis Japonijos ir Lietuvos bendradarbiavimo perspektyvas, buvau nustebintas parengtų programų ir projektų gausa, kuriuos vykdant, gal net šimtams jaunų lietuvių atsivertų galimybė ne tik išmokti japonų kalbą, pažinti nepaprastai įdomią ir turtingą jų kultūrą, bet ir perimti pasaulinio lygio mokslo ir technikos pasiekimus. Japonams Lietuva yra ne vien egzotiška, susižavėjimą kelianti europietiš-

ka šalis, į kurią norėtų ir galėtų atvykti turistai ar verslininkai, bet ir tam tikra mįslė. K. Imaeda sakė:

– Jūsų nepaprastai didelė emocinė įtaiga, savitas ir stiprus dvasinis jautumas. Štai kas jums leido ištrūkti iš sovietinės okupacijos. Tokio ryžto, kurį mačiau Lietuvoje 1991 metais, ir mums reikėtų.

Prieš išsiskiriant, padovanojau jam "Dirvos" laikraštį su straipsniu "Japonai vis dar žavisi Lietuva", paaiškinau, kur ir kas jį leidžia. Ilgai K. Imaeda pasakojo apie savo šalies emigrantus į Ameriką, apie jų sudėtingus kelius, sunkiai suprantamus religinius papročius, budizmo sroves ir dėl to išskylančius bendravimo sunkumus. Galima tik sau papriekaištauti: kaip mažai mes pažįstame pasaulį, kitų šalių kultūras ir papročius. Jei daugiau žinotume apie kitus, tai ir mūsų pačių problemos atrodytų lengvesnės.

Atsisisveikinęs su juo Trakuose, dar ilgai galvojau: ko daugiau yra šioje, vos 36 metus turinčioje asmenybėje – patyrusio žurnalisto, talentingo fotografo, istoriko, rašytojo ar politiko? Septyniolika metų aktyvaus žurnalistinio darbo, lankymasis visuose karščiausiuose pasaulio taškuose paliko ne vien žaizdas ant kojų, tūkstančius foto ir kino juostų, išleistas knygas, gausiai iliustruotus rašinius didžiausiuose žurnaluose. Kiekviena tokia kelionė neša nežinią ir pavojų, fizinį nuovargį ir kitus nepatogumus. Negalima pasakyti, kad toks yra jo darbas. To būtų per mažą. Paaiškėjo, kad K. Imaeda didžiausias atlyginimas yra matyti besikeičiantį pasaulį, matyti, kaip tas pasaulis atsikrato totalitarizmo, baimės, uždarojo ir neteisybės. Jam maloniausia matyti besiplečiančią demokratiją ir augantį naują, daug drąsesnį, laisvą žmogų. Visur jo laukia daug darbų. Toks žurnalistas yra lyg misionierius, kuris visur sugeba palikti dalį širdies.

### Vasario 16-osios – Valstybės atkūrimo dienos minėjimai

## Boston, MA

### Jaunimo dalyvavimas teikia vilčių

#### LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS BOSTONE

*Gabrielė Miksen*

Vasario 16-osios minėjimas Bostone įvyko vasario 21 d. Iškilmės prasidėjo Mišiomis šv. Petro bažnyčioje. Jas aukėjo kunigas Stepas Žukas. Mišiose dalyvavęs bažnyčios choras, vadovaujamas Romo Gasparonio, giedojo patriotines giesmes. Iškilmingai nuskambėjo Amerikos ir Lietuvos himnai.

Po Mišių visi susirinkome parapijos salėje, kur gausias vaišės surengė Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos skyrius (pirmininkas – Romas Veitas). Susirinkusieji turėjo progos pabendrauti, pasidalinti mintimis apie Lietuvą, sugrįžti į praeitį.

Iškilmingas minėjimas, skirtas Vasario 16-osios 81-oms metinėms paminėti, buvo pratęstas Bostono Lietuvių piliečių klube. Susirinko gausus tautiečių burys, kuriame buvo daug jaunimo ir vaikučių. Tai teikia vilčių, kad mūsų bendruomenė dar ilgai gyvuos. JAV LB Bostono apylinkės pirmininkas Aidas Kupčinskas organizacinio komiteto vardu pasveikino susirinkusius ir pristatė programos vedėją – Bostono Jauni-

mo sąjungos pirmininką Kazi Adomkaitį. Kunigas Stepas Žukas pagerbė žuvusiuosius malda. Andželika Kazakaitytė perskaitė Nepriklausomybės Aktą.

Po Amerikos ir Lietuvos himnų K. Adamkaitis supažindino dalyvius su į minėjimą atvykusiais svečiais. Tarp jų buvo Lietuvos Generalinis konsulas Petras Anusas su žmona Lilija, latvių bendruomenės atstovas Uldis Gosts, estų bendruomenės atstovas Jack Juhansoo ir Bostono miesto tarybos pirmininkas Jim Kelly. Jis pasveikino susirinkusius su Nepriklausomybės diena ir pažymėjo, kad jau 18-ti metai, kaip jis dalyvauja lietuvių rengiamuose Vasario 16-osios minėjimuose. Lietuvių bendruomenė išlaikė savas tradicijas bei kultūrą ir sugebėjo tai perduoti savo vaikams.

Latvių atstovas U. Gosts kvietė glaudžiau bendradarbiauti, nes mūsų tautos – artimos ne tik geografine padėtimi, bet ir savo kultūra bei tradicijomis. Estų atstovas J. Juhansoo žavėjosi mūsų jaunimu, kuris aktyviai dalyvauja bendruomenės veikloje.

Konsulas Dr. Petras Anusas priminė Vasario 16-osios ištakas ir sugretino 1918 metais iškovotą nepriklausomybę su 1990 m. kovo 11-ąja.

Jis supažindino klausytojus su dabartine Lietuvos padėtimi, jos politiniais atsiekimais bei ateities tikslais. Prelegentas padėkojo susirinkusiems už ekonominę ir moralinę pagalbą Lietuvai.

Po išsamaus ir turiningo

Petro Anuso pasisakymo, minėjimo dalyviams buvo parodyta meninė programėlė. Ją pradėjo Bostono lituanistinės mokyklos vaikučiai, kuriems vadovavo Daiva Navickienė. Mokiniai gražiai atliko Maiironio eilėraščių ir dainų montažą patriotine tema. Jaunesnių ir vyresnių klasių moks-

leiviai šoko lietuvių tautinius šokius. Ypač patenkinti buvo tėveliai, kad jų jaunos atžalos gali lietuviškai deklamuoti, dainuoti, šokti. Tai lituanistinės mokyklos darbo vaisiai, tai mūsų bendruomenės ateitis. "Sambūrio" ratelis (vadovė – Naida Šnipaitė) pašoko "Lenciūgėlį".



Vasario 16-osios minėjime – Bostono lituanistinės mokyklos mokiniai. R. Miksen nuotr.



Vasario 16-osios minėjime Bostone (iš kairės): kun., monsinjoras Albertas Kontautas, Bostono miesto tarybos pirm. Jim Kelly, kun. Stepas Žukas, latvių bendruomenės pirm. U. Gosts, estų bendruomenės pirm. J. Juhansoo ir Valentina Čepienė. R. Miksen nuotr.



## Baltimorė, MD

### Mes esame Lietuvos istorijos dalis



Jonas Kardokas

(Spausdinama sutrumpintai)

Baltimorės lietuviai, kaip taisyklė, rengdavo du Lietuvos nepriklausomybės minėjimus. Vieną ruošdavo Lietuvos bendruomenės apylinkė lietuviškai, o kitą – tradicinio pokylio forma – Baltimorės lietuvių draugijų taryba nuo 1919 metų angliškai. Toks renginys išsilaikė net 80 metų. 1919 m. rugpjūčio 18 d. buvo išrinktas pirmasis pirmininkas Ambraziejus Laukaitis – garsios Laukaičių šeimos tėvas.

Mums po Antrojo pasaulinio karo atvykus į šį kraštą, pirmininkavo Antanas Miceika (1937.3.20.-1954.12. 6.). Po jo buvo Tomas Grajauskas (1954.12.27.-1973.5. 21) ir nuo 1973.5.21.). Nuo 1973 m. gegužės 21 d. iki šiol pirmininkauja adv. Dr. Elena Armanienė. Tai yra jos ilga, jau 26 metus trunkanti tarnyba Lietuvos naudai.

Baltimorės lietuvių draugijų taryba rengdavo pokylius valdžios atstovams ir plačiai Amerikos visuomenei su muzika ir šokiais. Mums – antrajai emigracijos bangai ta tradicija lyg ir nepatiko, nes okupuotos tėvynės nepriklausomybės minėjimas buvo tik skausmo diena, prie kurios šokiai netiko. Bet to laiko lietuviai daug padarė, propaguodami Lietuvos vardą ir primindami, kad Lietuva yra okupuota. Mes, naujieji ateiviai, dar nesuprantantys anglų kalbos, nutarėme rengti rimtą tos dienos paminėjimą. Per paskutiniuosius keletą metų pokylio dalyvių ir svečių skaičius vis mažėjo. Po praeitų metų silpno pasirodymo buvo nutarta abu minėjimus sujungti.

Šiemet minėjime dalyvavo Lietuvos ambasados pirmoji sekretorė Rita Kazragienė, JAV kongresmenas Robert Ehrlich ir buvęs valstijos atstovas William Turc. Perskaityta Krašto valdybos rezoliucija, kuri buvo priimta vienbalsiai. Gauta gubernatoriaus proklamacija, skelbianti Vasario 16-ąją Lietuvos dieną. Baltimorės meras atsiuntė sveikinimus raštu, o miesto tarybos prezidentas – proklamaciją. Kongresmenas B.

Cardin savo laiške pažymėjo, kad jis dvasioje yra su mumis.

Vasario 14-ąją – minėjimo dieną mirė ilgametė Baltimorės lietuvių draugijų tarybos narė, Dr. Armanienės pagalbininkė, nenuilstama skelbimų rinkėja Emilija Makauskaitė, palikusi brolių Vytautą Makauską su šeima ir seserį Ona Krivonienę bei jos šeimą. *Ilsėkis ramybėje!*

Minėjime kalbėjo JAV Lietuvių bendruomenės tarybos prezidiumo pirmininkas Donatas Skučas. Svečias priminė, kad gyvendamas Vašingtono pašonėje ir dažnai lankydamasis Baltimorėje, jaučiasi esąs kaip namie. Jis pasveikino visus su Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 81-osiomis metinėmis ir šv. Valentino dieną, kuri vis giliau įleidžia šaknis ir Lietuvoje.

Šiais metais taip pat sukanka 50 metų nuo karo pabėgėlių, vaizdžiai pavadintų "Dievo paukšteliais", emigracijos pradžios. Lietuvių emigraciją į šį kraštą skirstoma į tris bangas: 1) nuo šio šimtmečio pradžios iki Antrojo pasaulinio karo; 2) po Antrojo pasaulinio karo; 3) atvykstantieji jau po nepriklausomybės atstatymo 1990 metais. Pirmosios bangos atvykėliai daugiausia buvo ekonominiai emigrantai. Šiek tiek buvo vengusių tarnybos caro kariuomenėje bei išvykusių dėl politinio persekiojimo. Jie pristatė daug bažnyčių ir Lietuvių namų (įskaitant ir šiuos Lietuvių Namus Baltimorėje). Didžiausias jų politinis pasiekimas – milijono parašų surinkimas ir įteikimas Baltiesiems Rūmams, prašant pripažinti Lietuvą "de facto".

Kai sovietai okupavo Lietuvą, Amerikos lietuviams truko ilgiau kaip metus, kol buvo įteiktas memorandumas Baltiesiems Rūmams nepripažinti Lietuvos okupacijos. Mes buvome politiniai pabėgėliai, atsisakę grįžti į pavergtą Lietuvą. Čia atvykus, svarbiausi rūpesčiai buvo: susirasti darbą, gauti butą ir išmokti anglų kalbą, kad galėtume pragyventi. Mes pradėjome jungtis į organizacijas ir ieškoti būdų, kaip padėti išlaisvinti Lietuvą ir išlaikyti lietuvių Amerikoje.

Tarp 1950-1980 metų Amerikos veidas pasikeitė. Žmonės išsikraustė iš miestų į priemiesčius. Sąlygos išlaikyti lietuvių pasunkėjo. Pavyzdžiui, paimkim Čikagą: buvo daug lengviau išlaikyti lietuvių Market Park vietoje, negu Lemonte. Taip pat

ir mūsų pačių vaikai, kurie arba gimę čia, Amerikoje, arba labai jauni atvažiavo iš Vokietijos ir baigė amerikoniškas mokyklas, matė mūsų pastangas išlaisvinti Lietuvą, ir išlaikyti lietuvių jau per amerikoniškus akinius.

Daug kas sako, kad bendruomenė turėtų pasilikti prie lietuvių išlaikymo. Lietuva yra laisva, bet Maskvos tikslai pasiliko tie patys, tik gal pasikeitė metodai. Siekiama Lietuvą pavergti ekonomiškai ir laikyti ją savo įtakos sferoje. Baltieji Rūmai ilgai vilkino Lietuvos pripažinimą. Mūsų visų pareiga stebėti Baltuosius Rūmus ir Kongresą, kad Lietuva nepatektų į Maskvos įtakos sferą. Taigi nepriklausomybės išlaikymo politika tęsiasi jau kitoje formoje.

Dabar žmonės iš Lietuvos atvyksta dėl ekonominių priežasčių. Naujieji emigrantai didesniuose miestuose yra susiorganizavę ir prisiglaudę po Bendruomenės sparnu. Jų bėdos yra panašios, kaip ir mūsų prieš 50 metų. Yra kalbančių, kad šie emigrantai turėtų grįžti į Lietuvą ir prisidėti prie jos atstatymo. Toks patarimas yra beprasmiškas, nes iš pačių amerikiečių, grįžusių iš Lietuvos, žinome, kad Lietuvoje 88% žmonių gyvena žemiau skurdo ribos. Ar mes siūlome jiems grįžti ir skursti Lietuvoje? Ne, tikrai ne! Lietuvoje, jei kas ir uždirba 1000 litų per mėnesį (tai būtų \$250), laikomi gaudančiais labai gerą atlyginimą. Tačiau kai už prekes reikia mokėti pasaulines kainas, litai tampa labai nuvertinti. Tie žmonės, kurie čia atvyko, neatėmė darbo nei iš mūsų, nei iš mūsų vaikų ar vaikų. Todėl jų smerkti negalima. Kas kita – kriminalinis elementas.

Kalbėdamas Čikagoje su LB apylinkės pirmininku, paklausiau:

– Kiek turite žmonių sąrašuose?

Atsakė:

– Apie 75.

– O kiek ateina į renginius?

– Maždaug 1000-1500.

Taigi, kada mes regėjome šioje salėje tiek žmonių? Niekuomet! Atvykusieji jau daug kur yra įsijungę į mūsų gyvenimą. Pavyzdžiui, "Dirvos" ir "Darbininko" redaktoriai yra naujieji ateiviai.

Lietuvos vyriausybė rodo tam tikrą priešišumą Amerikos lietuviams. Neseniai skaitėme spaudoje apie prof. Liucijos Bačkauskaitės bylą. Žinome, kad kiekvienas, kas nori kandidatuoti į kokią nors poziciją Lietuvoje, turi atsisa-



JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininkas Donatas Skučas Vasario 16-os minėjime Baltimorėje. K. Laskausko nuotr.

kyti Amerikos pilietybės. Turėjo problemų ir Dr. K. Bobelis bei dabartinis prezidentas V. Adamkus. Neaišku, kodėl reikia atsisakyti dvigubos pilietybės, norint užimti tam tikrus darbus.

O kaip su nuosavybės atstatymu? Faktai rodo, kad Lietuvos administracija išgalvoja visokias kliūtis net tais atvejais, kai žmogus turi visus dokumentus tai nuosavybei atgauti. Tas pačias kliūtis sutinka ne tik iš Amerikos, bet ir iš Sibiro grįžtantieji.

Prieš 2 metus iškeltas klausimas Seime, kodėl grįžę iš Amerikos turi mokėti mokesčius už Social Security pensijas? Per du metus tas klausimas dar neišspręstas.

Sako, kad reikalinga sutartis su JAV vyriausybe dėl pensijų neapmokestinimo. Yra įvairūs investicijų mokesčiai, nors Lietuvos vyriausybė skelbia, kad Lietuva – labai palanki investicijoms. Mokesčiai paprastai yra didesni ir sudėtingesni, negu daugelyje kitų Europos kraštų.

Po 50 metų mūsų tikslai pasiliko beveik tie patys. Nuo išlaisvinimo politikos perėjome į lietuvių išlaikymo politiką. Pradžioje šio minėjimo ponas Eringis gerai pasakė: "Kai grįšite namo, atsiminkite, kad nors mes ir esame kitoje Atlanto pusėje, už Lietuvos ribų, mes vis vien esame Lietuvos istorijos dalis."

Neužmirškite to!

## Trumpi pranešimai

### JAV KONGRESMENŲ KELIONĖ

Lietuvoje kovo 29-30 d. lankysis JAV Atstovų rūmų pirmininkas, kongresmenas Dennis Hastert su delegacija: Michael "Mac" Collins – respublikonas iš Georgia, Thomas Ewing – respublikonas iš Illinois, Carrie Meek – demokratė iš Floridos ir John Shimkus – respublikonas iš Illinois valstijos. Primename, kad J. Shimkus yra "Baltic

Caucus" kopirmininkas JAV Atstovų Rūmuose. Delegacija Vilniuje susitiks su Lietuvos Prezidentu ir kitais šalies vadovais.

Šiuo metu "Baltic Caucus" jau turi 42 nariai, bet jų reikia žymiai daugiau, kad būtų stipri parama Lietuvai. Kvieskite savo kongresmeną tapti "Baltic Caucus" nariu.

Angelė Nelsienė

### DR. KAZIO MARTINKAUS (1953-1984) ATMINIMO STIPENDIJOS FONDAS

A.a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus (1953-1984) atminimui 1985 metais jo tėvai, sesuo ir artimi draugai įsteigė stipendijos fondą, kuriuo gali pasinaudoti visi lietuviai studentai, baigiantys gamtos mokslų (biologijos, chemijos, biocemijos) bakalauro arba magistro studijas bei mokslininkai, siekiantys daktaro laipsnio. Pirmenybė teikiama tyrimams, susijusiems su kova prieš vėžio li-

ga. Norinčius daugiau sužinoti apie galimybę gauti fondo paramą ir užsisakyti prašymo formą, prašome kreiptis šiuo adresu: Kristina Martinkutė, Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, Illinois 60629-3011, U.S.A. Prašymus reikia įteikti iki šių metų gegužės 30 d.

Kristina Martinkutė

### ŽYDRŪNO ILGAUSKO DOVANA

"Cleveland Cavaliers" žaidėjas Žydrūnas Ilgauskas nupirko 180 bilietų į krepšinio rungtynes, kurios įvyks balandžio 26 d. Visi bilietai jau išdalinti. Daugiausia jų teko Klyvlendo LSK "Žai-

bas" jaunimui. Tą dieną rungtyniaus "Cleveland Cavaliers" ir "Miami Heat". Dėkojame Žydrūnui už šią puikią dovaną.

Vidas Tatarūnas



# Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

## VILNIAUS "LIETUVIŲ NAMAI"

SKAITAU JONĄ AISTĮ

Alina Urasachė

(Pabaiga. Pradžia - 9 nr.)

Kai susipažinau su J. Aisčio eilėmis, naujai pažvelgiau į visą lietuvių poeziją. Joje daug nuoširdumo, gilių jausmų, ypač meilės tėvynei. Poezija panaši į gaudžią lietuvių liaudies dainą: tyra mintis ir skaidrus, šviesus gaudulys. Dabar J. Aistis – šalia manęs. Prieš mano akis iškyla mylimo poeto vaizdas: smulkus, nedidukas vyriškis, mąšios akys žvelgia liūdnei. Meilės gimtajam kraštui kupini posmai. Poetas susilieja su savo poezija. Ačiū, gerasis Likime, kad padovanojai man Lietuvą ir tokį lietuvišką žmogų!

IRINA LASTOVJAK

1955 m. Irinos senelis, būdamas Lietuvos patriotas ir bėgdamas nuo sovietų valdžios, išvyko iš gimtojo krašto į Ukrainą. Ten sukūrė šeimą, bet greit vėl teko trauktis, tik šį kartą – į Vakarų. Ukrainietė žmona su maža dukrele (Irinos mama) pasiliko Ukrainoje. Vėliau atvažiavo į Lietuvą – savo vyro gimtinę. Irina mokosi aštuntoje klasėje.

PASAKA APIE  
PAGUODĄ

Labai toli ir labai aukštai, tarp baltų debesų, ant spalvingo vaivorykštės tilto spinduliavo Šviesos karalystė. Jos pilis buvo pastatyta iš skaisčiausių saulės spindulių, iš brangiausių jūros perlų, iš nuostabiausių žemės gėlių...

Šioje pilyje gyveno karalius Stebuklas ir jo žmona – karalienė Fantazija. Jiedu turėjo tris dukteris: Svajonę, Sąžinę ir Paguodą. Laimingas buvo jų gyvenimas, tačiau dukterys užaugo, ir karalienė



"Lietuvių namų" 8 a klasės mokinė Irina Lastovjak

išsiuntė jas į žemę. Kiekviena duktė privalėjo atlikti koki nors darbą, turėjo kam nors padėti. Tik po to, kai jos padarys ką nors laimingų, galės grįžti į savo karalystę.

Vieną ankstų rytą visos trys seserys nusileido į žemę ir pradėjo savo darbą. Vyriausiajai karaliaus dukrai Svajonei puikiausiai sekėsi: kur tik ji nueidavo, visur būdavo maloniai sutikta ir priimta, visi ją mylėjo. Savo darbą Svajonė greitai padarė, todėl pirmoji parkeliavo namo.

Sąžinei sekėsi prasčiau. Dažniausiai žemės gyventojai jos nepaklausydavo, negirdėdavo, išsisukinėdavo, tačiau Sąžinė buvo atkakli ir savo darbą taip pat padarė. Namą ji grįžo antroji.

Tačiau jauniausiajai seseriai Paguodai nesisekė. Tiesiog žemėje niekas nemokėjo ir nenorėjo guosti. Jei kuri nors žmogų ištikdavo nelaimė, kitas stengėsi nematyti nukentėjusiojo. Nors Paguoda buvo gražiausia iš visų savo seserų, turėjo švelnios lelijos širdį ir auksinį užuolautos jausmą, jai nesisekė dirbti duoto darbo. Kiekvieną dieną Paguoda darėsi vis liūdnesnė, vis negražesnė, vis silpnesnė.

Vieną gražų vakarą pas Paguodą atskrido drugelis ir

pranešė: jeigu ji neatliksianti savo darbo iki trečio saulėlydžio, amžinai išnyksianti, gal liks tik prisiminimai apie ją.

Labai nuliūdo Paguoda. Nebeliko jokios vilties išsigelbėti. Ji pagalvojo apie savo mamą, tėvelį, seseris, draugus...

Jau antrą kartą nusileido saulė, o Paguoda vis niekam nebuvo reikalinga. Netekusi vilties grįžti namo, ji nutarė pasivaikščioti miesto gatvėmis, paskutinį kartą pažvelgti į žmones, į žemę ir dangų...

Eidama pro seną lūšnelę, Paguoda netyčia pasižiūrėjo į vidų pro langą. Kambario gale stovėjo lovelė, o joje gulėjo sunkiai serganti mergaitė. Mažytės motina nebegalėjo dukrelei padėti, nes neturėjo pinigų vaistams. Paguoda susijaudino: ar atsiras žmogus, kuris padėtų vargšei motinai? Staiga ji pamatė gatvę einančią turtingą moteriškę. Paguoda pribėgo prie jos ir pradėjo maldauti užteiti į lūšnelę. Moteris sustojo, suabejojo, bet, išgirdusi Paguodos prašantį balsą, ilgai nedelsdama įėjo į lūšną. Įėjusi pamatė sukrečiantį reginį – maža mergaitė merdėjo, o prie jos sielvartavo motina.

Nežinodama, kaip padėti, moteriškė tiesiog priėjo prie vargšės, padėjo jai ranką ant peties ir ištare paguodos žodžius. Suradusi 5 sidabrinus savo kišenėje, nedvejodama padavė motinai ir dar pažadėjo visada padėti, kai tik reikės.

Paguoda buvo laiminga! Ji padėjo žmogui, kuriam paguodos labiausiai reikėjo. Šypsodamasi Paguoda išėjo iš trobelės ir pamatė aukštykylančius auksinius laiptus. Ten aukštai aukštai stovėjo karalienė Fantazija. Motina padavė savo dukrai ranką ir jos abi parkeliavo namo.

Ir aš jas lydėjau į aukštybes ir džiaugiausi.



Raimonda Mikatavage

14

4) federalinę spidometro parodymų pažymą (Federal odometer reading statement). Šioje pažymoje nurodoma, kiek mylių nuvažiavo automobilis iki to momento, kai pasikeitė jo savininkai. Paprastai šis skaičius nurodomas antrojoje techninio paso pusėje;

5) sąskaitos originalą (Original bill of sale). Tai pardavėjo pasirašytas dokumentas, nurodantis, kiek sumokėjote už automobilį. Jis bus naudojamas pardavimo mokesčiui apskaičiuoti. Pavyzdžiui, iš Maryland valstijos gyventojos nusipirkote automobilį už 3500 dolerių. Moteriškė turės parašyti pareiškimą, jog pardavė jums automobilį už šią kainą. Neuzpildytą sąskaitos formą galite gauti MVA biure. Gal būt reikės, kad šią formą patvirtintų notaras. (Dauguma bankų teikia notaro paslaugas) MVA pareikalaus, kad sumokėtumėte 5% pardavimo mokestį, kuris šiuo atveju (nuo 3500 dol. sumos bus 175 dol. Taip pat jums dar teks sumokėti apie 100 dolerių už techninį pasą, numerius ir registraciją.

Būtinai paskambinkite į visas paslaugas teikiančią vietinį MVA biurą ir sužinokite, kokių reikia dokumentų, nes skirtingose valstijose šie reikalavimai yra nevienodi. Kai susiruošėte vykti į MVA, pasiimkite visus reikalingus dokumentus ir čekių knygelę arba grynųjų pinigų, kad galėtumėte įregistruoti savo automobilį. Atvykę į MVA biurą, kreipkitės į informacijos skyrių. Ten jums paaiškins, į kurią eilę turite stoti. Nepildykite jokių formų, kol nesužinosite, ką privalote užpildyti. Jeigu automobilį nusipirkote už gautą banko paskolą, jums reikės žinoti banko adresą. Bankas taps jūsų automobilio techninio paso savininku (lien holder). Tai reiškia, jog automobilio savininkas bus bankas, kol nesugrąžinsite visos skolos.

Kaip minėjome, automobilį galima nusipirkti, pasinaudojant banko paskola.

Dauguma žmonių taip daro, ir tai yra labai patogu. Tačiau prisiminkite, jog skolos grąžinimo terminų negalima praleisti ar sumokėti pavėluotai. Tai ne tik pakenks jūsų kredito istorijai, bet kai kurie bankai atims jūsų automobilį, jeigu per trisdešimt dienų nuo nustatyto termino neapmokėsite sąskaitos. Bankai netgi neprivalo jūsų perspėti.

Apdrauda

Apsidrausti nėra paprasta. Pagal Nacionalinės pagalbos draudėjams (National Insurance Consumer Helpline -NICH) duomenis, 90% amerikiečių pasirenka neteisingą apdraudos rūšį arba sumą. Daugelis žmonių, tik prabėgus keleriems metams, sužino, jog mokėjo už apdraudos sutartį, kuriose numatyta per didelė arba per maža draudiko atsakomybė. Paskambinkite į NICH telefonu 1-800-942-4242 ir sužinosite vietinį jūsų valstijos apdraudos departamento telefono numerį. Apdraudos departamentas gali jums atsiųsti leidinį, kuriame bus nurodyti įvairių kompanijų įkainiai už namo ir automobilio apdraudą. Galėsite pasinaudoti šia informacija ir palyginti su jums siūlomais įkainiais.

Toliau aprašytos šešios pagrindinės apdraudos rūšys, kurias privalote žinoti. Tai automobilio, nuomininko, namo, nedarbingumo, sveikatos ir gyvybės apdrauda. Kai ieškosite apdraudos kompanijos, pasistenkite suprasti, kas numatyta ir kas nenumatyta apdraudos sutartyje. Atidžiai viską įsidėmėkite, pasiteiraukite, kurių apdraudos kompanijų paslaugomis naudojasi jūsų giminaičiai ir draugai. Kad gautumėte nuolaidas, toje pačioje kompanijoje įsigykite jungtinį apdraudos polišą, pavyzdžiui automobilio ir nuomininko.

Automobilio draudimas

Jeigu turite automobilį, privalote jį apdrausti. Dar kartą primenu, kad paskambintumėte į savo valstijos apdraudos departamentą ir prašytumėte atsiųsti leidinį, kuriame nurodyti skirtingų kompanijų standartiniai įkainiai. Paskambinkite į kelias apdraudos kompanijas ir sužinokite, kiek reikės mokėti už automobilio apdraudą.

Immigrants and Refugees/ by Raimonda Mikatavage. Tel: (410) 374-3117. Fax: (410) 374-3569. E-mail: books@melodija.com



Vilniaus vidurinės mokyklos "Lietuvių namai" jaunųjų literatų konkurso laimėtojai su vienu iš vertinimo komisijos narių.



# Los Angeles politinių studijų savaitgalis

## KALBĖJO DIPLOMATAI, POLITIKAI IR VISUOMENININKAI

Praėjo daugiau kaip mėnuo nuo Los Angeles lietuvių suorganizuoto 32-ojo politinių studijų savaitgalio, o spaudoje nepasirodė nė vieno gilesnio jų įvertinimo ar bent platesnio paminėjimo. Tik žurnalistas Pranas Visvydas "Drauge" pašmaikštavo, mokykliniais pažymiais, įvertindamas kai kurių kalbėtojų artistinius sugebėjimus. Žinoma, klausytojai turi teisę iš kalbėtojų reikalauti aiškaus kalbėjimo, kad ne tik girdėtų jų žodžius, bet ir galėtų suprastų mintis. O artistiniai talentai politinėse studijose gal paliktini antroje vietoje. Taigi šiuo rašiniu norėčiau "Dirvos" skaitytojus bent trumpai supažindinti su studijose pareikštomis mintimis ir iškeltais pasiūlymais.

I šį savaitgalį atvyko visas būrys Lietuvos diplomatų ir politikų: Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas, ambasadoriai – Vytautas Dambrava ir Stasys Sakalauskas, Seimo narys Algirdas Patackas. Greta jų, ne kaip stebėtojas, bet kaip oficialus kalbėtojas dalyvavo poetas Bernardas Brazdžionis ir visas būrys visuomeninkų: kun. Stanislovas Anušis, adv. Žibutė Brinkienė, dr. Zigmąs Brinkis, inž. Vytautas Šliūpas, Algis Raulinaitis, Gediminas Leškys, Angelė Nelsienė, Juozas Kojelis, Juozas Pupius, Vytautas Vidugiris, Dalia Lovetienė, Ignas Medziukas, Edmundas Arbas. Savo mintis klausimų ir pareiškimų forma išsakė didelis skaičius dalyvių iš publikos. Buvo įdomus pasikeitimas nuomonėmis.

Sausio 30 d. buvo trejos grupinės svarstybos. Temai "Švietimas ir politinės partijos – lemtingi valstybės pažangos varikliai" įžanginių minčių pateikė A. Patackas, A. Saudargas ir J. Kojelis. Seimo narys A. Patackas pripažino pažangą Lietuvos švietimo sistemoje. Tiesa, ji lėta, nes ją stabdo sovietinės dvasios mokyklų vadovai ir dabar leidžiami Atviros Lietuvos fondo vadovėliai, ku-

riuose, pavyzdžiui, Lietuvos partizanų klausimu pirmenybė pripažįstama Liūto Mockūno knygai "Pavargęs herojus", o ne Juozo Daumanto-Lukšos "Partizanams". A. Saudargas iškėlė bažnyčios nuopelnus, J. Kojelis akcentavo tėvų teisę, parenkant ugdomąją švietimo kryptį.

Temoje "Laikas užbaigti istorinės reikšmės klausimų sprendimus" svarstybas pradėjo A. Patackas, J. Šliūpas, G. Leškys, A. Raulinaitis. Buvo pajudintos trys temos:

a) Lietuvos komunistų partijos ir jos struktūrų nusikaltimų įvertinimas;

b) atsakomybė už lietuvių tautos genocidą okupacijų metu;

c) 1941 metų Laikinosios vyriausybės vieta Lietuvos istorijoje. A. Patackas ir A. Raulinaitis sutarė, kad ta vyriausybė būtų įstatymiškai įteisinta, kaip atkūrusi Lietuvos nepriklausomybę. J. Šliūpas pateikė naujos įmedžiagos genocidiniais nusikaltimams įvertinti, G. Leškys genocidą vykdžiusius nusikaltėlius suskirstė į kelias grupes. Jis siūlo, kad jų padaryti nusikaltimai turėtų būti skirtingai vertinami.

Trečiąsias svarstybas apie Lietuvos teisėtumą pradėjo adv. Žibutė Brinkienė, šią vasarą dirbusi Lietuvos Generalinio prokuroro įstaigoje Vilniuje, o vėliau konsultavusi Lietuvos vyriausybę "Mobil" kompanijos iškeltoje Lietuvai byloje Niujorke. Jos nuomone, pažangą teisėtvarkoje skatina noras įstoti į Europos Sąjungą. Bet ta pažanga daug kur tebėra popierinė.

J. Šliūpas nurodė nepateisinamas kliūtis, sudaromas bandantiems atgauti teisėtą tėvų nuosavybę. J. Patackas išryškino priežastis, kodėl teisėtvarka sunkiai vaduojasi iš komunistinio palikimo. Anot jo, tam kliūdo Vilniaus universiteto Teisės fakulteto senieji profesoriai, sovietiniai teisėjai ir prokurorai su nepadoriais iškeltomis algomis bei jų sąjungininkai Seime.

Ambasadorius V. Dambrava skaitė pranešimą "Idealizmas ir oportunizmas Lietuvoje ir išeivijoje". Jis tartum pratęsė studijinių paskaitų ciklą apie teisingumo, moralės ir idealizmo vietą viešajame gyvenime. Atskirais leidiniais jau yra išėję jo anksčiau Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos suvažiavimuose skaitytų paskaitų rinkiniai: "Viešojo diplomatija", "Teisingumo principai", "Moralė ir politika".

Antroji studijų diena prasidėjo pamaldomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Čia buvo meldžiamasi už mirusius Los Angeles frontininkus. Taip pat buvo prisiminti šviesūs kovos dėl Lietuvos laisvės bendražygiai tautininkai – dr. Juozas Jurkūnas ir dr. Petras Pamataitis bei prof. Stasys Žymantas.

Salėje programa prasidėjo poeto Bernardo Brazdžionio žodžiu "Šaukiu aš tautą". Pristatydamas poetą, Edmundas Arbas pasakė: "Los Angeles LF bičiuliams politika ir kultūra, politika ir literatūra, politika ir poezija niekada nebuvo antagonistės. Priešingai, rezistencinėje kovoje jos buvo sąjungininkės".

"Vaidilos Valiūno" autorius kalbėjo apie Lietuvos vardą. Nuo jotvingių laikų jis atėjo iki Mindaugo, čia sustojo karaliaus vainikavimo iškilmėse ir tada atkeliavo iki džiaugsmingiausios viršūnės – nepriklausomybės laikotarpio, prasidėjusio Vasario 16-sios Akto. Deja, netrukus vėl sekė pusė šimtmečio vergijos. Savo kalbą Poetas baigė žodžiais: "Lietuva buvo, Lietuva yra, Lietuva bus".

Ministro Algirdo Saudargo paskaita apie Lietuvos užsienio politiką buvo gana akademinė. Jis sakė, kad beatodairiška kritika subanalina vyriausybės priimtą užsienio politikos programą. Jo nuomone, Lietuva bus priimta į NATO, jei bus pasiryžusi save ginti ir bus stipri. Gi valstybės stiprumas nėra tas pats, kaip jos dydis ir galingumas.

Seimo narys A. Patackas kalbėjo apie Lietuvos vidaus politiką, daugiausia paliesdamas švietimą ir socialinius klausimus. Jis pripažino, kad didžiausią smūgį švietimas ir patriotinis jaunimo auklėjimas patyrė, pašalinus švietimo ir mokslo ministrą Zigmą Zinkevičių. Socialinės apsaugos ir darbo ministrė, kiek sąlygos leidžia, gerai atlieka savo pareigas. Bet atsirado nepateisinamai didelis skirtu-

mas tarp turtingiausiojo ir vargingiausiojo gyventojų sluoksnių. Sveikatos apsauga – apleista. Rimčiausi pasiekimai matomi krašto apsaugoje. Tai ministro Česlovo Stankevičiaus nuopelnas. Savo teiginius A. Patackas parėmė statistikos duomenimis.

Studijų savaitgalio pa-

ruošimui vadovavo ir jį įžanginiu žodžiu pradėjo LFB pirmininkas dr. Zigmąs Brinkis, o užbaigiant kalbėjo Juozas Kojelis.

Pabaigoje visi studijų dalyviai sugiedojo Lietuvos himną.

D. Dalyvis

## NACIAI VYKDĖ IR LIETUVIŲ TAUTOS GENOCIDĄ

Vytautas Šliūpas

Labai daug jau rašyta, kalbėta, rodyta filmuose ir televizijoje, įsteigti muziejai ir pastatyti paminklai, primenantys nacių vykdytą genocidą. Visuomenėje sudaryta nuomonė, kad nacių vykdytas genocidas (holokaustas) buvęs tik žydų tautos žudymas. Tikrumoje nacių genocidas apėmė visas Europos tautas, visas tautines mažumas, neišskiriant ir lietuvių. Nacių vykdytas genocidas (ir vadiname jį "nacių", o ne "vokiečių" arba "fašistų", nes paskutinis žodis vis labiau paplintantis, turi kitą reikšmę) sunaikino apie 20 milijonų žmonių. Tarp jų, remiantis įvairiais šaltiniais, buvo nuo 3 iki 6 milijonų žydų. Palyginus jį su "sovietiniu genocidu", kuris sunaikino apie 100 milijonų žmonių, nacių genocidas buvo reliatyviai mažesnės skalės nusikaltimas prieš žmoniją, bet jis yra geriau pasaulyje išgarsintas, jo vykdytojai jau nubasti, o vokiečių tautai ir pasauliui vis dar ir dar primenama apie tą terorą. Ateis laikas, kada pasaulis pamatys, kad ir sovietinis genocidas turi būti pilnai išaiškintas, visuotinai pasmerktas, o jo kaltininkai nuteisti.

Šį kartą kalbėsiu ne apie visų Lietuvos gyventojų, bet daugiausia apie lietuvių tautos naikinimą, nes tai yra dar nepilnai išnagrinėta tema. Tuo tarpu žydų naikinimas Lietuvoje, kuris proporcingai buvo milžiniškas, yra jau išsamiai dokumentuotas ir aprašytas. Atkreipkite dėmesį, kad paminėjau žodžius "žydų naikinimas Lietuvoje", o ne "Lietuvos žydų išnaikinimas". Tai padariau todėl, kad į Lietuvą tuo metu buvo atbėgusių labai daug žydų iš karo sužlugdytos Lenkijos. Vėliau į Lietuvą naikinimui naciai atveždavo ir pačios Vokietijos, Austrijos, Olandijos bei kitų vietų žydus.

Mano asmeniškai prisiminimai

Buvau vienuolikos metų kai 1941 m. į Palangą įžengė

vokiečių kariuomenė. Mūsų namus kelias dienas buvo užėmusi kažkokio kariško štabo grupė – gana padoriai besielgiantys vermachto karininkai. Kada, frontui einant pirmyn, jie kėlėsi link Latvijos, vienas jų mano tėvui pasakė: "Daktare, jūs čia turėsite kultūringus reguliarios kariuomenės vokiečius, o dabar susipažinsite ir su kitokiais. Dabar Lietuvos valdymą perims naciai – rudmarškiniai, esesininkai, gestapininkai ir kitokie niekšai".

Ir tikrai, prisimenu, nuotikos Palangoje iš karto pasikeitė. Tuoju gestapininkai pradėjo areštuoti Palangos žydus. Mačiau, kaip jų grupelę vedė Vytauto gatve link Klaipėdos, o po kurio laiko girdėjome miške šūvių ir sužinojome, kad į pietus nuo Birutės kalno jie buvo sušaudyti.

Mano tėvas antrąją karo dieną žmonių buvo paprašytas tapti miestelio burmistru. Žinau, kad vokiečiams surenkant žydus, jis, kaip Palangos burmistras, išėjo į autobusų stoties aikštę ir kalbėjo į žmones, kad "nesielgtume kaip barbarai". Už tai buvo kažkieno įskystas vokiečiams, areštuotas, bet paleistas su sąlyga, kad pasitrauktų iš pareigų ir nesikištų į vokiečių reikalus. Dabar dar sužinojau iš dr. Nicholas Gemell, kad tėvas buvo nuėjęs ir į žydų pionierių surinkimo namą, bandė juos iš vokiečių išgauti, sakydamas kad "vokiečiai juk nekovoja su nepilnamečiais vaikais". Jis buvo sargybinio pertrenktas ant žemės, o nacių karininkas revolveriu jam grąšino, kad "nušausias kaip pasiutusį komunistų šunį, jeigu nenustos kalbėjęs".

Vėliau, jau 1943 ar 1944 metais, atsimenu, kaip mama pakuodavo maisto siuntinėlius, nors to maisto ir mes patys mažai turėjome, ir siųsdavo giminaičiui žurnalistui Stasiui Vainorui į Stutthoff koncentracijos lagerį.

(Pabaiga – kitame numeryje)

**"LIETUVOS AIDAS"** – Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 6 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aido" prenumerata JAV kainuoja: metams – 170 dol.; pusei metų – 90 dol.; ketvirčiui metų – 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aido" vardu ir su prenumeratoriaus adresu siunčiami "Lietuvos aido" įgaliojiniui JAV Broniui Juodeliui – 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.



## DIENINIAIS REIKALAIS



Vladas Vijeikis

Dabar mokyklose uždrausta kalbėti apie religiją. Mokiniai nebežino, kas tie dešimts Dievo įsakymų. Gal taip ir geriau: jeigu nežinai įstatymų, tai nereikia jų vykdyti. Įstatymai – labai nuobodūs ir įkyrus reikalas. Tad amerikiečiai mažai tegirdėjo biblinę istoriją apie nusidėjėlę, kurią labai pamaldūs izraelitai buvo nutarę akmenų pagalba pasiųsti į kitą karalystę. Kristus pasakė: "Meskite akmenį, tie, kurie be nuodėmės". Visi paleido akmenis iš rankų.

Nors ir nežinodami šios istorijos, amerikiečiai elgėsi visiškai bibliškai. Kada reikėjo mesti akmenis į prezidentą už jo nuodėmes, jie nemetė. Bet akmenų iš rankų nepaleido ir ėmė svaityti į tuos, kurie išskėlė prezidento nedorybes. Visai amerikietiška. Nereikia veltui eikvoti to, ką dar galima panaudoti.

Kaip ir visados, dėl šio reikalo susibėgo politikieriai. Visi demokratai gynė prezidentą, visi republikonai smerkė. Svarstant apie tai, kyla klausimai. Ar visi demokratai yra nuodėmingi, o republikonai – šventi? O gal demokratai – gailėstingi ir atlaidūs, o republikonai – žiaurūs ir kerštingi? O gal demokratai patys kalti, tad nemeta akmenų, o republikonai meta, kur papuola?

Tuo reikalu kreipiausi į Florijoną klausdamas, ką jis mano.

– Atsimeni, kad prezidentas J. Carter pasakė, kad jis nuodėmiauja tik mintimis? Blogai. Reiškia jo mintys visą laiką užimtos, tad neturi laiko galvoti apie valstybės

reikalus. Dabartinis prezidentas sujungia ir mintis, ir veiksmus "ovaliniame office". Tad kartu patenkina ir asmeninius polinkius, ir atlieka valstybės reikalus. Dabar tau aišku, kodėl jis nebuvo pašalintas? Argi nežinai, kad moterys yra vyrų nelaimė. Pradedant Ieva, baigiant Monika.

– Florijonai, argi tu pritari ir pats taip darytum?

– Kaip žinai, aš buvau ugniagesys. Čia tau ne "oval office". Ugnis, pavojus. Bet moterėlę nešdamas iš ugnies žvilgtelėdavau, kaip atrodo. Viena taip apsikabino kaklą, kad vos atplėšiau. O viena ir be ugnies užsikabino.

Pasirodė Florijonienė.

– Apie kokią ugnį čia kalbate? Ar vis prisimeni savo gesinimus?

– Kalbu apie ugnį, kurią užkūrei mano širdyje.

Florijonienė buvo labai patenkinta. Jos veidas tą išdavė, bet ji pamojavo rankomis.

– Tas Florijonas visados juokauja.

O aš pagalvojau: "Tas Florijonas velniui priėdęs".

Florijonienė dar apsisuko ir sako:

– Einu, išvirsiu kavos. Vakare iškepiu "kukius". Labai tiks prie kavos. O kaip lietuviškai "kukiai"?

– Gal sausainiai?

– Kad ne sausi. Bet tebūnie, kaip yra.

Florijonienėi pasišalinus, Florijonas sako.

– Dar turiu užsilikusios trauktinės iš Lietuvos. Labai tiks prie kavos. O grįžtant prie ankstyvesnės temos, turiu pasakyti: prezidentas pridarė nuodėmių, netinkamų prezidentui, bet juk ir jis – žmogus. Nuodėmes daryti daug linksmiau ir įdomiau, negu šventai gyventi. Ar skaitei apie šventuosius? Koks nuobodus ir nelinksmas gyvenimas. Amerikiečiai, kurie gynė prezidentą, žinojo ką daro. Dabar gali pasakyti: "Jeigu prezidentas gali, tai ir aš galiu".

Prezidentui viskas galima. Ir jeigu turi fantastiškai apmokamus advokatus, tada tu gali eiti per ugnį ir vande-

nį. Tie sukti advokatai įrodys, kad ne žmogus kilo iš beždžionės, bet beždžionė – iš žmogaus. Pagaliau, yra daug beždžionių, panašių į žmones.

Į visą tą žaidimą labai uoliai įlindo politikieriai.

Kiekviena proga, ypatingai jeigu televizijos akis atkreipta, kalbėjo ir gudriai, ir kvailai. Daugiausia – kvailai. Dar niekada nebuvo televizija tokia nuobodi, kaip Senato narių pasirodymuose. Būtų juokinga, bet buvo graudu. Juk

ten buvo sprendžiami valstybės reikalai.

Čia pasirodė Florijonienė su "kukiais" – sausainiais. Toliau jau nebekalbėjome apie politikierius. Jų negalima maišyti su malonumais.

## KOVO 11-OJI

(Fantastinis apsakymas)



Vaiva Bučmytė  
"Aušros" aukštesniosios  
lituanistinės mokyklos  
9-ojo skyriaus mokinė

Tada tas vyras Rimą pakėlė ant savo stiprių rankų ir nunešė į namus. Ten Rima susipažino su jo žmona Gegužė. Tas vyras buvo Šarūnas. Daktarė Gegužė (gimusi gegužės mėnesį, kaip Rima vėliau sužinojo) nusprendė, kad Rimos kelis tėra tik smarkiai sutrenktas. Ji nuvalė žaizdą. Tada jie visi atsisėdo prie stalo. Gegužė ir Šarūnas ją klausinėjo: iš kur ji, kur jos namai, kas jos tėvai. Rimos atsakymai apie Klyvlendą buvo visai jiems neįtikėtini, todėl jie manė, kad Rima ir galvą susitrenkė.

Rima girdėjo, kaip Gegužė Šarūnui pašnibždėjo:

– Gal jai geriau čia pabūti bent iki ryto.

– Aišku. Mes ją mielai priimsim.

Gegužė skubiai baigė puošti tortą. Sakė, kad greit ateis giminės. Šarūnas atrodė kažkoks neramus. Abu visą laiką atidžiai klausėsi radijo. Šarūnas Rimai paaiškino, kad šiandien – 1990 metų kovo 11 dieną Lietuvos Aukščiausioji taryba turėtų priimti svarbų nutarimą.

Rima jau norėjo išeiti, nes jai jau pasidarė aišku, kur ji yra. Bet Šarūnas ją sustabdė.

– Na, ką jau! Tu čia pabūk. 12-metė vienai – nesaugu. Rusų policijos yra visur. Mes nežinom, kaip rusai reaguos. Ir dabar gi jau vakaras. Pas mus pernaktvosi, o rytą ieškosim tavo šeimos.

Šarūnas jai atnešė ir paklojo lovėlę. Tada pasigirdo skambutis prie durų. Šarūnas jas atidarė, ir septyni suaugę žmonės įėjo. Visi pasisveikino su Šarūnu ir Gegužė – ir

suziūro į Rimą. Šarūnas paaiškino, kad Rima nakvos pas juos, kad ji – šeimos draugė.

Visi susėdo, šnekučia vosi ir labai įtemptai klausėsi radijo. Rimai pasidarė nuobodu ir neaišku, kodėl jie nepradeda valgyti torto. Ji buvo jau pavargus ir vis galvojo, kiek laiko tie svečiai dar čia bus. Gegužė pamatė, kad Rima jau žiovauja, ir atėjo prie jos. Ji suprato, kad Rimai labai nuobodu klausytis nepažįstamų suaugusiųjų kalbos, todėl atnešė jai popieriaus ir spalvotų pieštukų.

Rima virtuvėj pažaidė apie valandą, kai staiga pasigirdo džiaugsmo šūkiai iš svetainės. Rima nušlubavo pažiūrėti, kas ten įvyko. Visi džiūgavo. Šarūnas pilstė šampaną. Pamatęs Rimą, ją draugiškai apkabino ir pasakė, kad Lietuva pagaliau bus laisva. Paaiškino, kad Aukščiausioji Taryba tik ką paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Gegužė atnešė tortą. Šarūnas ir Rimai įpylė truputį šampano. Visi siūlė tostus, todėl Šarūnas ir Rimos paprašė vieną tostą pasiūlyti. Truputi pagalvojus, Rima pasakė:

– Už viso pasaulio lietuvių!

Šarūnas ir Gegužė pažiūrėjo vienas į kitą ir keistai nusišypsojo.

Lauke, kažkur toli pasigirdo minios balsai. Šarūnas pravėrė langą. Dabar jau aiškiai girdėjusi šūkiai: "Lietuva! Lietuva! Lietuva!"

– Atrodo, kad studentai džiaugiasi, – pasakė Gegužė.

Dar apie valandą visi vaišinosi, ir tada svečiai išėjo. Gegužė dar norėjo Rimą pavaišinti svečių atneštais saldainiais, bet Rima nebenorėjo nieko valgyti. Todėl Gegužė kelis saldinius įdėjo į jos kišenę. Rima atsigulė į savo lovą ir labai kietai užmigo...

Nubudusi ji apsidairė ir net pašoko iš nuostabos: ji buvo vėl namie.

"Koks keistas sapnas!" – pagalvojo. Pasižiūrėjo į koją. O, kelis buvo sutvarstyti! Tada Rima įkišo ranką į kišenę, norėdama išitikinti, kad jokia Gegužė nieko ten neįdėjo. Bet iš kišenės ištraukė kelis "Rūtos" saldinius ir spalvotą trispalvės piešinėlį. Tai gal...

Amerikos Lietuvių Tarybos Klyvlendo skyriaus buvusiam valdybos nariui

A. † A.

VYTAUTUI STUOGIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą velionio žmonai JULIJAI, dukrai GUODAI, žentui STEVE, vaikiaičiams MICHAEL ir AUDRAI bei kitiems giminėms ir artimiesiems.

ALT Klyvlendo skyrius



## MYLĖTI ARTIMĄ

1997 metais Lietuvoje buvo sukurtas dokumentinis filmas šiuo pavadinimu apie vieną iš ryškiausių pasipriešinimo sovietų režimui asmenų – kunigą Juozą Zdebskį. Filmo kūrėjai – režisierius Juozas Sabolius ir Lietuvos televizijos žurnalistas Andrius Dugauskas. Neseniai Klyvlendo "Ateities" klubas sudarė galimybę pamatyti šį filmą Dievo Motinos parapijoje. Iš filmo pajutome, ką reiškia būti krikščioniu, nes čia iškeltas ne vien kun. J. Zdebskio didvyriškumas, bet ir jo meilė žmogui, tautai ir visai žmonijai. Tad pavadinimas "Mylėti artimą" labai atitinka filmo dvasią.

Būsimasis kunigas J. Zdebskis gimė 1923 m. Naujienų kaime, Krosnos parapijoje. Paaugęs Juozukas labai mėgo skaityti ir klausytis tėtės pasakojimų. Pradinę mokyklą lankė Naujienoje, o keturias klases baigė Krosnoje. Toliau mokėsi Kalvarijos gimnazijoje, kurią baigė 1948 metais.

Jis iš mažens buvo pamaldus. Kartą motina rado jį kambaryje beklūpantį ir karštai besimeldžiantį. Tad nenuostabu, kad stojo mokyti tik į kunigų seminariją. Lietuva tada išgyveno sunkius okupacinius laikus. Iš seminarijos auditorijos ar kambarių saugumo agentai dažnai išvesdavo klierikus, kuriuos ištardę dažniausia išsiųsdavo į Sibiro taigą.

Juozui būnant seminarijoje, paskutiniaisiais metais jo dvasios tėvu tapo dabartinis kardinolas Vincentas Sladkevičius. Jis jau tada pastebėjo šią išskirtinę asmenybę, pasižyminčią nepaprastu santūrumu, nuosaikumu ir ramumu.

1952 metais J. Zdebskis baigė kunigų seminariją. Ku-

nigystės šventinimus jam suteikė vysk. Kazimieras Palta-rokas. Jis darbavosi įvairiose parapijose: Šlavintų, Rudaminos, Prienų ir kt. Labai artimus ryšius palaikė su tuometiniu vyskupu V. Sladkevičiumi, dažnai pasitardamas profesiniais ir dvasiniais reikalais. Tuo metu išryškėjo jo gilus tikėjimas ir išskirtinis pasišventimas savo parapijiečiams. Be to, jis labai aktyviai įsijungė į jaunimo auklėjimą, vaikų katekizaciją bei "Katalikų bažnyčios kronikos" leidimą. Jam kiekvienas žmogus buvo brangus ir mylimas, tačiau labiausiai rūpėjo gelbėti jaunimą, kuris tuo laiku taip žiauriai žalojo komunistinė sistema. Jis buvo vienas pagrindinės kunigų seminarijos steigėjų. Būdamas labai pastabus, visada matydavo, kur ko nors trūksta, ir nedelsdamas prisidėdavo. Kun. Juozas visada būdavo geros nuotaikos, nepykdavo net ant tų, kurie jį išduodavo ar įskaudindavo.

J. Zdebskis labai daug dirbo su jaunimu, kuriam skiepydavo ne vien religiją, bet ir tautiškumą. Dirbdamas Šlavintuose, dažnai rengdavo slaptus jaunimo susirinkimus. Čia giedodavo su jaunimu Tautos himną, dainuodavo patriotines dainas, ruošdavo vaidinimus ir slaptus Vasario 16-osios minėjimus. Mėgdavo rengti susirinkimus gamtoje, prie gražaus ežero ar banguojančių kalnelių aplinkoje. Stovyklaudamas su jaunimu, sudarydavo įdomias ir prasmingas programas. Į jas kviesdavo net politinius kalinius, kurie su stovyklautojais pasidalindavo savo išgyvenimais ir supažindindavo juos kovos už Lietuvos laisvę būdais.

Žinoma kalnų turistė ir

alpinistė Birutė Gučaitė kartą surengė išvyką į Kaukazo kalnus. Ji pakvietė ir kun. J. Zdebskį. Nors tik neseniai išėjęs iš ligoninės ir būdamas dar silpnas, jis neatsisakė dalyvauti. Stebėdamas nepaprastą gamtos didybę, vis kartojo: "Iš kur tie akmenys ir kas juos sukūrė?" Vieną milžinišką akmenį, už kurio švietė snieguota Elbruso viršūnė, studentai parinko alto-riui. Kun. J. Zdebskis, paveiktas išpūdingos gamtos grožio, sušuko: "Vaikeliai, kur mes atsidūrėme? Mūsų čia niekas neseka, esame laisvi". Ir čia jo laikomos šv. Mišios tapo nuostabia Dievo malonės dovana visiems, net ir mažiau tikintiems. Čia studentams buvo vienintelė proga laisvai pasikalbėti ir išgirsti apie gilesnius dvasinius dalykus.

Kun. J. Zdebskis Lietuvoje buvo žinomas kaip tikras keliauninkas ir kelionių dvasios vadas. Jis apvažinėjo visą Sovietų imperiją, kur tik sužinodavo apie vargstančius lietuvius, juos guodė ir gelbėjo iš nevilties. Aplankė net Pavolgio vokiečius, kurie jau daug metų nebuvo matę kunigo. Keturiasdešimt jų vaikų atvežė į Lietuvą ir supažindino su gražia jos gamta.

Kun. J. Zdebskio ryšiai su moksleiviais, studentais bei įvairių profesijų asmenimis buvo labai artimi, draugiški, persunkti meile bei visokeriopa pagalba. Jis vis sakydavo, kad meilė niekad nesibaigia. Savo veikla jis ryškiai įrodė, kaip kunigas turi dirbti, aukotis ir apaštalausti kiekvienam žmogui – kiekvienai sielai. Tad nenuostabu, kad KGB agentai jį ne tik persekiojo, bet daug kartų kėsinosi jį nužudyti, paleisdavo plytą į galvą ar chemikalais

nudegindavo jo kūną. Tačiau, nežiūrint persekiojimų, kun. J. Zdebskis niekad neprarasdavo pusiausvyros ir dažnai net aštriu humoru supykindavo savo engėjus. Kartą, pasi- baigus tardymui, eidamas pro duris atsisuko ir ranka pamojo tardytojams. Tie tuoj prie- jo, tikėdamiesi ką nors iš- girsti. O kun. J. Zdebskis taip kreipėsi į juos: "Dabar turiu kiek laiko, tai galiu jūsų vaikus pakrikštyti." Tie žo- džiai tardytojus įsiutino. Ne- radę kito žodžio, pavadino jį

"akiplėša".

Nežiūrint žiaurių tardy- mų ir fizinių bei dvasinių kančių, kun. J. Zdebskis ne- palūžo ir toliau kovojo už bažnyčios ir tautos reikalus, kol netikėta autoavarija 1986 metais vasario 5 d. nutraukė jo gyvybės siūlą. A.a. kun. J. Zdebskis buvo palaidotas Ru- daminoje. Jo kapas buvo pa- ženklintas mediniu kryžiumi su užrašu: "Meilė niekada ne- sibaigia". Dabar ten yra pa- minklas su tuo pačiu užrašu.

Stefanija Stasiene

Po ilgos ligos, eidama 91 metus, Lake West ligoninėje, Willoughby, OH, 1999 m. kovo 2 d. 8:25 val. vakaro mirė

A.† A.

### URŠULĖ BRAZAUSKIENĖ

Uršulė Matulaitytė-Brazauskienė gimė 1909 m. vasario 7 d. Sarmačinų (Švarpliškių) kaime, Vilkaviškio apskrityje. Vytauto Didžiojo universitete įgijo matematikos mokytojos specialybę. Dirbo Medingėnų (Žemaitijoje) ir kitose Lietuvos mokyklose. 1944 m. rudenį pasitraukė į Vokietiją. 1950 metais atvyko į JAV ir apsistojo Cleveland, Ohio.

Atsisveikinimas su velione buvo surengtas kovo 5 d., penktadienį Jokubauskų laidotuvių koplyčioje. Laidotuvės įvyko kovo 6 d., šeštadienį. Gedulingos šv. Mišios už velionės sielą buvo aukojamos Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos bažnyčioje. Giedojo sol. Virginija Muliolienė, vargonavo Rita Klorienė. Velionė palaidota Visų Sielų kapinėse.

Dėkojame visiems, dalyvavusiems palydint velionę Uršulę BRAZAUSKIENĘ į paskutinę kelionę.

*Liko nuliūdę: sūnus Eduardas, dukra Irena Valaitienė su šeima, sesuo Katriutė Varžukienė su šeima Lietuvoje. Velionės sesuo Domicelė Dainauskienė ir brolis Juozas Matulaitis jau mirę Lietuvoje.*

Išėjo Amžinybėn...

Niurų rudenįškai pabiurusį vasario 25-osios, ketvirtadienio vakarą, po išsekinusios ligos amžinai užmigo

A.† A.

### VYTAUTAS STUOGIS

O šiandien prie V. STUOGIO palaikų jau degs žvakės, jų liepsnelės primins gyviesiems apie mūsų laikinumą...

Mielosios, JULIJA ir GUODA, liūdime kartu su jumis.

K. Laikūnienė

Jūratė ir Vitas Kokliai

## SPORTO ŽINIOS

### KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Papildydami ankstesnį pranešimą, skelbiame, kad ŠALFASS vyrų senjorų (gim. 1964 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyks kovo 27-28 dienomis Čikagoje. Vykdo Čikagos ASK "Lituanica". Kaip rodo pradinės registracijos duomenys, susidomėjimas šiomis varžybo- mis yra pakankamas. Galutinės registracijos duomenys turi būti rengėjų rankose ne vėliau, kaip kovo 13 d. šiuo adresu: Algis Tamošiūnas, 1921 Bending Oaks Ct., Downers Grove, IL 60515. Tel. 630-435-0619, faksas:

630-435-0621. E-mail: Lituanica@aol.com

Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo šių metų krepšinio pirmenybės įvyks gegužės 1 ir 2 dienomis Klyvlende, (Cleveland, Ohio). Vykdo Klyvlendo LSK "Žaibas". Pagal pradinės registracijos duomenis, žaidynėse numato dalyvauti arti 60 komandų. Tai būtų rekordinis dalyvių skaičius.

Varžybos bus vykdomos šiose berniukų ir mergaičių klasėse: jaunių B (1983 m. gimimo ir jaunesnių), jaunučių C (1985 m. ir jaun.), jaunučių D (1987 m. ir jaun.), jaunučių E (1989 m. ir jaun.) ir jaunučių F ("molekulių",

1991 m. ir jaun.). "Molekulių" klasėje ir jaunučių E klasėje komandos yra mišrios (Co-Ed). Jaunesnių klasių žaidėjams leidžiama žaisti ir vyresnėse klasėse, kiek aplinkybės leidžia. Mergaitėms yra leidžiama žaisti berniukų komandose.

Galutinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 1999 m. balandžio 1 d. šiuo adresu:

Vidas Tatarūnas, 8697 Harvest Home Drive, Mentor, OH 44060-1967. Tel. 440-209-0440, faksas: 216-481-6064; E-mail: vidas\_tatarunas@keybank.com

ŠALFASS-gos  
KREPŠINIO KOMITETAS

Krikšto tėveliui

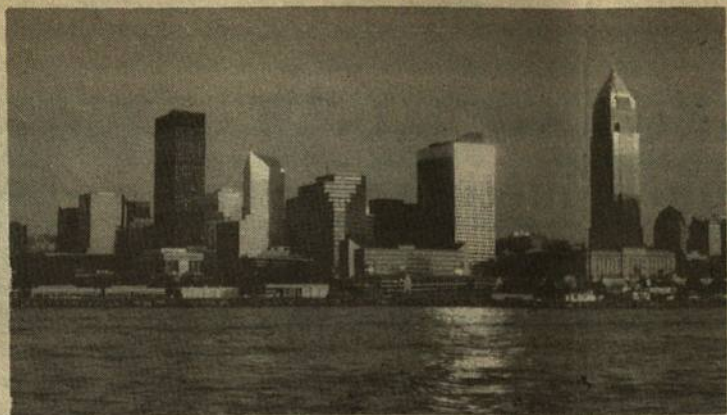
A.† A.

### VYTAUTUI STUOGIUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo velionio žmonai JULIJAI, dukrai GUODAI, žentui STEVE, vaikaičiams MICHAEL ir AUDRAI, kitiems giminėms ir artimiesiems.

*Krikšto sūnus Jaunutis Banionis su šeima ir Ona Banionienė*





## SVEIKINAME BRONĘ IR PETRĄ EŽERSKIUS JŲ VEDYBINIO GYVENIMO 50-MEČIO PROGA



Ežerskių vedybinio gyvenimo 50-mečio šventėje. Už stalo (iš kairės): Dr. Skrinska, p. Skrinskienė, sukaktuvininkai – Petras ir Bronė Ežerskiai, Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, M. Balys. Ignas Stankus sveikina jubilatus eilėmis.  
V. Stankaus nuotr.

### MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

• KOVO 11 d., ketvirtadienį, 2 v. p.p. "Lietuvių sodyboje" – Kovo 11-osios minėjimas. Šv. Mišias aukos Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas S.J. Po Mišių iškilminga vakarienė. "Dirvos" redaktoriaus J. Jasaičio pranešimas "Lietuva – šiandien". Dalyvaus poetas Balys Auginas. Bus rodomos vaizduojamosios juostos.

• KOVO 19 d., 4 v.p.p. – BALF'o skyriaus metinis susirinkimas Lietuvių namų apatinėje salėje.

• KOVO 21 d., 12 val. – Lietuvių namų akcininkų metinis susirinkimas.

• KOVO 27-28 d. – šv. Jurgio parapijos velykinių kepinių pardavimas.

• KOVO 28 d., 4 v.p.p. – Ramovės skyriaus narių visuotinis susirinkimas Lietuvių namų apatinėje salėje.

• KOVO 27 ir 29 d. – kolektyvo jaunimui. Rengia Klyvlendo moksleivių ateitininkų Maironio kuopa.

• BALANDŽIO 11 d., 11:30 – Atvelykio stalas šv. Jurgio parapijos salėje.

• BALANDŽIO 17 d., Lietuvių namuose – abiturientų pristatymo pokylis. Rengia skautai ir ateitininkai.

• GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".

• GEGUŽĖS 9 d. – šv. Jurgio parapijos Pirmos komunijos ir Motinos dienos apeigos.

• GEGUŽĖS 15 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

• GEGUŽĖS 23 d. – poezijos vakaras. Rengia LB apylinkės valdyba.

• GEGUŽĖS 31 d., 8:30 val. ryto – Atminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.

• BIRŽELIO 6 d. – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.

• BIRŽELIO 13 d. – Traгіškojo birželio (1941.06.14) paminėjimas. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGPJŪČIO 22 d. – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. Įvažiavimas iš Euclid gatvės.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 25 d. – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židyns".

• SPALIO 9-10 d. – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.

• SPALIO 16 d. – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

### PIETŪS "GINTARO" RESTORANE

Restoranas "Gintaras" – 2 v.p. vėl atverė duris pietų metu darbo dienomis. Nauja restorano šeimininkė – Paulina Mašiotienė.

Paulina Mašiotienė 27 metus dainavo Čiurlionio ansamblyje, daug metų priklausė vyresniųjų skaučių "Židiniui", 10 metų buvo akademičių skaučių išdininkė. Buvę čiurlioniečiai gerai atsimena Paulinos šeimininkiškus sugebėjimus. Ji daug metų ruošdavo Naujųjų Metų sutikimus čiurlioniečiams, o taip pat Kūčias – šv. Jurgio parapijoje.

Klyvlendo Lietuvių namų ir Lietuvių klubo direktoriai praneša, kad nuo kovo 2 d. "Gintaro" restoranas vėl dirba pietų metu ir aptarnauja lankytojus nuo antradienio iki penktadienio – 11:30 v.r.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

Paulina žada kasdien keisti pietų valgiaraštį. Bus patiekiami "karbonadai", "zrazai", "naltiesnikai", bulviniai blynai arba koldūnai. Kasdien galėsite pasirinkti įvairiausių sriubų bei šviežių salotų. Penktadienį vakarais nuo 5 v.p. iki 8 v.v. restorane – "Žuvies diena". Galėsite iki soties privalgyti keptos žuvies. O sekmadieniais, kaip visada, nuo 11:30 v.r. iki 3 v.p. jūsų laukia lietuviški pietūs: "bulvinės dešros", "cepeliniai", balandėliai, antys, koldūnai arba kugelis.

Taip pat galite užsisakyti pietus išsinešimui. Tereikia iš anksto paskambinti telefonu (216) 531-2131.

Apsilankykite "Gintare" ir patys įsitikinsite. Mūsų adresas: Restoranas "Gintaras", 877 East 185 Str. Cleveland, OH 44119. Telefonas: (216) 531-2131.

Lietuvių namų administracija

### "DIRVAI" AUKOJO:

A.Simonaitis, Rockford, IL 100  
K.Laikūnienė, Clev. OH  
(A. a. V. Stuogio atminimui) 100  
Dr.V.Maurutis, Kirtland OH 65  
A.Domarkas, Highland IN 50  
R.Kisieliū, Somerville, NJ 50  
B.Karalius, St. Croix US .... 45  
A. a. J.Žemaitis ..... 35  
kun.A.Babonas, Detroit, MI 15  
F.Černius, Chicago, IL ..... 15  
J.Janušaitis, Port Orange FL 15  
J.Jovaiša, San Diego, CA 15  
J.Kučinskas, Miami B., FL 15  
P.Mačernis, Chicago IL ..... 15  
J.Mačiulaitis, Sunny H., FL 15  
V.Rack, Eastlake, OH ..... 15  
S.Vaičius, Chicago IL ..... 15  
G.Dragūnas, Phila, PA ..... 10  
V.Paliulis, Gansevoort, NY 10  
J.Budrevičius, Palm B. FL 5  
J.Naujokaitis, Clev., OH 5  
V.Janušauskas, Canada ..... 2

Visiems aukotojams  
nuoširdžiai dėkojame  
\* \* \*

Spauda yra mūsų visuomenės veiklos žadintoja. Su auka "Dirvai", prašome priimti ir mūsų linkėjimus.

A. ir K. Domarkai

## EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES  
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL  
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY  
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"



Rita Staškutė-Žvirblienė

### Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)  
CLEVELAND, OH 44122  
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980  
Fax: (216) 831-5028

### KELIONĖS LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis  
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.  
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

## MATAS REALTY



Rita P. Matienė • Broker • Savininkė  
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja  
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas



### V. R. MATAS

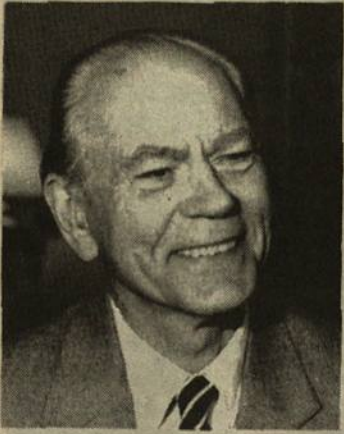
Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119  
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124  
(440) 473-2530





Balys Auginas

Be gerai žinomų trijų daiktinių matavimų šioje žemėje, laikas yra ketvirtasis – labiausiai "žmogiškas" matas. Laikas, kuriuo matuojame savo žemiškąjį gyvenimą, yra kartu ir žmonijos kultūros bei civilizacijos matas. Deja, laiko negalime sustabdyti: jis bėga, nepriklausomai nuo mūsų valios, su savimi nešdamas ir mus. Tik mes, pasirodo, vis pamirštame atsigrežti bent minutėlei, pažvelgti į mūsų tėvų ir senolių nueitą kelią. Dažnai pamirštame ir savo nueitų žemiškų žingsnių prasmę. Pamirštame ir svarbius įvykius, kuriais žavėjomės, kurie buvo mums paskatinimas ir pamoka, reikšmingi, epochiniai mūsų tautos gyvenime.

Rūpindamiesi ateitimi, dažnai nesurišame praeities siūlo su dabartimi, priežastinumo su veiksmu, įvykio su būsimomis pasekmėmis. O juk visi tautos žygiai, visi kultūriniai pasireiškimai, kuriais naudojames, yra tęsinys didelio kamuolio, į kurį visi piname savo darbų siūlą.

Gimtoji kalba, menas ir literatūra, politika ir mokslas, įvairūs civilizacijos išradimai bei atradimai yra mūsų kartų kartos darbų tęsinys. Ir gaila, kai pamirštame tuos, kurie savo žmogiškajame gyvenime buvo pirmataikai, geresnio gyvenimo kūrėjai savo tautai ir visai žmonijai. Jų veikla – mūsų dabartinio gyvenimo pagrindas. Neužmirškime žmonių, kūrusių istoriją ir lyg meteoritai palikusių savo pėdsakus erdvėje...

Sausio 2 d. turėtume prisiminti Kristijoną Donelaitį, kuris 1714 m. sausio 1 d. yra gimęs Lazdinėliuose ir miręs Tolminkiemyje 1780 m. vasario 18 d. Šiomet sukako 285 metai nuo jo gimimo.

Sausio 2 d. 1879 m. gimė Adomas Varnas. Tad nuo didžiojo dailininko gimtadienio sukako 120 metų. Jis minėtinas dar ir todėl, kad Lietuvai atgavus nepriklausomybę, buvo pakviestas nupiešti lietuviškus pašto ženklus. A. Varnas mirė Čikagoje, sulaukęs 100 metų amžiaus.

Kai šiais metais minėjome Vasario 16-ąją, ar neprąėjome tylomis pro Nepriklausomybės karų didvyrį Antaną Juozapavičių – pirmąjį Lietuvos karininką, kuris žuvo ant Alytaus tilto 1919 m. vasario 13 d.? Taigi nuo jo mirties sukako 80 metų.

Nuo rašytojo J. Vilkutaičio – Keturakio gimimo 1869 m. kovo 1 d. suėjo 130 metų. Jo komedija "Amerika pirtyje" su dideliu pasisekimu buvo vaidinama prieškarinėje

Lietuvoje.

Šiomet gegužės 7 d. švėsime 95-ąsias metines, kai buvo panaikintas spaudos draudimas Lietuvoje. Tai didelės istorinės reikšmės įvykis.

Sukanka 130 m. kai Maleišiuose, Svedasų valsčiuje gimė mūsų garsusis rašytojas kun. Juozas Tumas-Vaižgantas. Jo "Pragiedruliai" yra tiesiog klasiška lietuviškoji epopėja, kurią kada nors literatūrologai prilygins prie garsios suomių "Kalevalos". (Tik mūsų kuklus būdas visur neleidžia savęs "pervertinti")

Spalio 26 d. minėsime žemaičio, vidukliečio, garsaus pasakėčių autoriaus Simano Stanevičiaus gimimo (1799. 10.26) 200 m. sukaktį. Mes jį žinome kaip pasakėčių "Žmogus ir liūtas", Arklys ir lokys" autorių, bet ne visi žinome, kad jis dar 1838 m. buvo parašęs lenkiškai apie lietuvių mitologiją ir paruošęs lietuvių kalbos žodyną bei gramatiką. Deja, jų neišliko.

Lapkričio 6 d. minėtinas

mūsų didysis kalbininkas Kazys Būga, nuo kurio gimtadienio sukanka 120 metų. O gruodžio 1 d. sueia 75 metai nuo jo mirties (1924 m.). Tai graži dviguba sukaktis!

Šiomet turėtume paminėti didelę Lietuvos istorijos sukaktį: prieš 470 metų pasirodė Lietuvos Statutas. Deja, ir šiais laikais visi Lietuvos istoriniai raštai – tarp jų ir Lietuvos Statutas – dar tebe laikomi Rusijos archyvuose.

Šiais metais sukanka 420 m. (1679), kai buvo įkurtas Vilniaus universitetas.

Tenka prisiminti, kad 1904 m. Vilniuje buvo įsteigtas pirmasis mūsų dienraštis – "Vilniaus žinios". Taigi šiemet minime pirmojo lietuviško, įkurto jau po spaudos draudimo, dienraščio 85-ąjį gimtadienį.

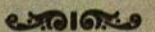
O vis tik tai būtų gera aprepti bent šiuos mūsų žymūnus, mokslo ir literatūros korifėjus, kurie tėvynei paaukojo visą savo gyvenimą. Tai:

215 metų sukaktis nuo istoriko Teodoro Narbuto gimimo (1784.11.8);

135-eri metai nuo Simano Daukanto mirties;

115 metų, kai gimė darbuotojas Vaclovas Biržiška (1884.12.2). Prisiminkime ir jo brolį Viktorą Biržišką, kuris mirė 1964 m. Taigi nuo jo mirties sukako 35 m.

Negailestingas laikas neša į užmarštį mūsų kultūrininkus, kuriuos ne visus čia pažymėjome. Visi jie buvo lietuviybės stulpai, nepailstantys sėjėjai, bėrę lietuvišką mokslo ir literatūros grūdą į savąją, mylimą Lietuvos žemelę, į kurią, deja, ne visi atsigulė amžinajam poilsiui. Daugelio žymių lietuvių kaulai yra išmėtyti po visą pasaulį, kaip, pavyzdžiui, aušrininko Andriaus Višteliausko, kuris ir Argentinos smėlyne gulėdamas, kalbasi su Nemunu: "Op, op, kur tu, Nemunėli, ar tu mane šauki?" Tas Tėvynės šauksmo aidas skamba po visą pasaulį.



### HELP WANTED AIRPORT

- Interior Aircraft Cleaners
- Lavatory & Water Servicing
- IMMEDIATE OPENINGS
- (All Shifts/Full-Time)

No experience necessary. Ideal job for retirees, housewives, students at Cleveland-Hopkins International Airport.

- Paid Training
- Benefits
- Uniforms Provided
- Call toll free
- 24 Hrs/7 Days for details
- 1-800-571-5359
- Ext. 1008
- Service Master
- an equal opportunity employer



Žiemos ramybė. V. Kučo nuotr.  
(Kovo 5-7 d. d. žiema buvo sugrįžusi į Klyvlendą)

### P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397



New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

#### OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm  
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.  
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

## JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga



William J. Jakubs Sr.  
William J. Jakubs Jr.  
Kenneth Schmidt  
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

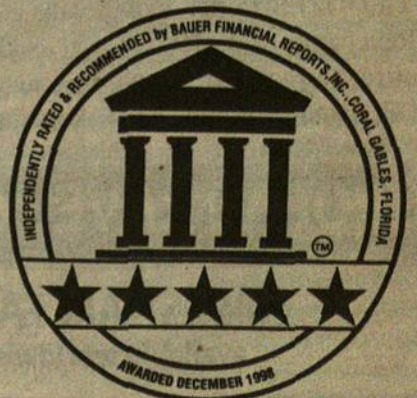
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119  
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, teikianti jauką atmosferą liūdesio valandoje. Didelė alkštė automobiliams pastatyti.



LITHUANIAN CREDIT UNION



TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000